

Raport
o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych
na koniec września 2016 roku

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ i SPÓŁDZIELCZYCH KAS
OSZCZĘDNOŚCIOWO - KREDYTOWYCH

Warszawa, grudzień 2016 r.

Spis treści

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia	3
Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok	4
Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna.....	7
Działalność kredytowa sektora.....	7
Pozostałe aktywa kas.....	14
Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego.....	15
Sprzedaż wierzytelności	18
Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas	18
Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas	20
Struktura depozytów.....	21
Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa	25
Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej	28
Rozdział 9 Wyniki sektora skok.....	30
Przychody.....	31
Koszty.....	31
Wynik finansowy	32
Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok.....	36
Spis tabel	39
Spis wykresów.....	41

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia

Raport zawiera informacje o sytuacji w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych według stanu na koniec III kwartału 2016 r. Sporządzony on został głównie na podstawie danych sprawozdawczych¹ oraz zaktualizowanych przez kasy danych pochodzących z zatwierdzonych sprawozdań finansowych za rok 2015 zweryfikowanych przez biegłych rewidentów. Analizując dane sprawozdawcze kas stwierdzono jednak, że nie wszystkie kasy uwzględniły w swojej sprawozdawczości uwagi i zastrzeżenia KNF zgłaszane w wyniku ustaleń nadzoru analitycznego i inspekcyjnego, w związku z tym faktyczna sytuacja niektórych kas może się nadal różnić od tej prezentowanej w sprawozdawczości.

Na koniec III kwartału 2016 r. działalność prowadziło 41 kas, w stosunku do końca 2015 r. ich liczba zmniejszyła się o siedem (SKOK Wyszyńskiego i SKOK Powszechna zostały przejęte przez bank, a działalność SKOK Kujawiak, SKOK Polska, SKOK Jowisz, SKOK Arka i SKOK Skarbiec została zawieszona)². Dodatkowo w listopadzie 2016 r. kolejna kasa - SKOK Profit - decyzją KNF została przejęta przez bank. Ze względu na trwające procesy restrukturyzacyjne w sektorze skok prezentowane dane, także historyczne, w celu zachowania ich porównywalności zostały przedstawione przede wszystkim w odniesieniu do kas działających na koniec III kwartału 2016 roku. Natomiast dla zobrazowania procesów zachodzących w sektorze skok zaprezentowano także dane dotyczące kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.

Na podstawie analizy danych sprawozdawczych kas prowadzących działalność na koniec września 2016 r. stwierdzić należy, że sytuacja sektora skok była nadal bardzo trudna. Fundusze własne - obliczone zgodnie z ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 1450 z późn. zm.; dalej: ustawa o skok) - na koniec września 2016 r. wynosiły 359,5 mln zł i w stosunku do końca 2015 r. ich wartość obniżyła się o 206,7 mln zł. Spadek ten nastąpił pomimo objęcia i opłacenia w niektórych kasach udziałów nadobowiązkowych przez Kasę Krajową. Uwzględniając dodatkowo wyniki inspekcji przeprowadzonych w kasach przez UKNF oraz wnioski z prowadzonego nadzoru analitycznego, wartość funduszy niektórych kas powinna być istotnie obniżona, a ich łączna wartość w całym sektorze prezentowana na poziomie nie wyższym niż (-) 65 mln zł (wedle szacunków korekty powinny być dokonane na poziomie co najmniej (-) 424,9 mln zł).

Pamiętać przy tym należy, że ustalenia inspekcji oraz nadzoru analitycznego dotyczą m.in. wyceny ryzyka występującego w kasach oraz wielkości brakujących odpisów aktualizujących.

---

¹ Dane sprawozdawcze przekazane do UKNF do dnia 21.11.2016 r.

² Łącznie na koniec września 2016 r. – w okresie sprawowania nadzoru przez KNF w ramach procesów restrukturyzacyjnych sektora skok – liczba kas działających zmniejszyła się o 14, w tym: 5 kas zostało przejętych przez banki (SKOK św. Jana z Kęt, SKOK Kopernik, SKOK Wesola, SKOK Wyszyńskiego i SKOK Powszechna), jedna kasa (SKOK Kwiatkowskiego) przejęła inną kasę (SKOK Siarkopol), 1 kasa (SKOK Szopienice) połączyła się z inną kasą (SKOK Dziedzice) oraz działalność siedmiu kas (SKOK Wspólnota, SKOK Wołomin, SKOK Kujawiak, SKOK Polska, SKOK Jowisz, SKOK Arka, SKOK Skarbiec) została zawieszona i zostały skierowane wnioski do właściwych sądów o ogłoszenie upadłości tych kas.

Współczynnik wypłacalności sektora skok na koniec września 2016 r. prezentowany był w wysokości 3,55%, a po uwzględnieniu wyników nadzoru analitycznego i inspekcyjnego jego wartość powinna kształtować się na poziomie (-) 0,67%.

W III kwartale 2016 r. naruszenia normy obowiązkowej rezerwy płynnej występowały w niektórych kasach sporadycznie. Kasy podejmowały działania w celu doprowadzenia ich działalności do zgodności z wymogami ustawy o skok.

41 kas prowadzących działalność na koniec września 2016 r. wykazało łącznie straty netto w wysokości 65,2 mln zł, natomiast na 30 września 2015 r. kasy te wykazały straty netto w wysokości 37,7 mln zł, przy czym nadal istotny (pozytywny) wpływ na wyniki sektora miały jednorazowe transakcje związane ze sprzedażą portfeli wierzytelności przeterminowanych. W niektórych kasach zaobserwowano również poprawiającą się rentowność działania będącą skutkiem realizowanych procesów naprawczych.

W okresie III kwartału 2016 r. (uwzględniając dane sprawozdawcze z wyłączeniem kas przejętych i w upadłości) nastąpił spadek:

- aktywów o 374 mln zł, tj. o 3,2%,
- depozytów o 111 mln zł, tj. o 1,0%,
- funduszy własnych o 206 mln zł, tj. o 36,5%,

przy wzroście:

- portfela kredytowego netto o 79 mln zł, tj. o 1,2%,
- portfela kredytowego brutto o 245,5 mln zł, tj. o 3,3%,
- portfela kredytów przeterminowanych o 163 mln zł, tj. o 8,6%.

Na koniec września 2016 r. 32 kasy i Kasa Krajowa objętych było postępowaniami naprawczymi, przy czym 10 kas realizowało programy naprawcze zaakceptowane przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok

Na koniec września 2016 r. działalność prowadziło 41 kas i w stosunku do końca 2015 r. ich liczba zmniejszyła się o siedem. W kasach prowadzących działalność liczba placówek obniżyła o 154 punkty sprzedażowe, tj. o 10,8%. Liczba członków kas nieznacznie wzrosła o 2,5 tys., tj. o 0,13%. Wartość depozytów w kasach prowadzących działalność obniżyła się o 111,5 mln zł, tj. o 1,02%.

W III kwartale 2016 r. zaobserwowano spadek liczby zadeklarowanych udziałów członkowskich o 1,1% do ponad 153 mln szt., co wynika z wypowiedzenia członkostwa i zgłoszonych przez członków wniosków żądania zwrotu wpłaconych wcześniej udziałów. Obniżyła się także o 1,27% średnia liczba udziałów przypadających na jednego członka kasy (do 79,3 szt.) oraz wartość wpłaconego funduszu udziałowego o 0,38%, tj. o 1,8 mln zł. Wiąże się to głównie z wypowiedzeniem udziałów przez niektórych członków kas z jednej strony, a z drugiej mniejszą, niż to miało miejsce w okresach wcześniejszych, skalą obejmowania

udziałów w kasach przez Kasę Krajową w ramach procesów restrukturyzacji prowadzonych przez poszczególne kasy.

W III kwartale 2016 r. odnotowano spadek funduszy własnych w kasach prowadzących działalność na koniec września 2016 r. o ok. 206,7 mln zł, co związane było m.in. z aktualizacją wartości posiadanych przez niektóre kasy portfeli akcji i udziałów, a także ponoszeniem przez kasy strat.

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające – 41 – na koniec września 2016 r.)

Wyszczególnienie	wrzesień 2015	grudzień 2015	marzec 2016	czerwiec 2016	wrzesień 2016	Zmiana w okresie 9 miesięcy	zmiana % w okresie 9 miesięcy
Liczba członków	1 927 941	1 927 401	1 925 248	1 930 069	1 929 973	2 572	0,13%
Liczba oddziałów i filii	1 331	1 422	1 289	1 274	1 268	-154	-10,83%
Liczba zadeklarowanych udziałów	153 726 103	154 785 218	153 541 106	153 527 300	153 021 796	-1 763 422	-1,14%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	79,7	80,3	79,8	79,5	79,3	-1,0	-1,27%
Wpłacony fundusz udziałowy (tys. zł)	412 964	478 938	481 702	487 015	477 137	-1 802	-0,38%
Fundusz zasobowy (tys. zł)	173 089	172 764	173 523	175 266	174 757	1 993	1,15%
Liczba zatrudnionych	3 208	3 222	3 149	3 089	3 052	-170	-5,28%
Liczba członków na pracownika	601	598	611	625	632	34	5,71%
Fundusze własne według ustawy o skok (tys. zł)	677 709	566 216	582 670	473 625	359 473	-206 744	-36,51%
Depozyty (tys. zł)	10 723 850	10 979 119	10 887 512	10 871 263	10 867 625	-111 494	-1,02%
Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	7 516 278	7 285 371	7 351 483	7 427 601	7 530 926	245 554	3,37%
Odpis aktualizujący utworzony (tys. zł)	1 302 678	1 072 195	1 121 947	1 147 587	1 238 653	166 457	15,52%
Kredyty i pożyczki netto (tys. zł)	6 213 051	6 213 176	6 229 536	6 280 014	6 292 273	79 097	1,27%
Aktywa (tys. zł)	11 700 620	11 753 641	11 649 367	11 515 614	11 379 678	-373 963	-3,18%

Średnia liczba zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na placówki w sektorze wynosiła 2,4 etatu. Warto jednak zauważyć, że wiele placówek kas działa w formie punktów obsługi klienta zatrudniających od 1 do 4 osób. Dodatkowo, część kas prowadzi działalność poprzez placówki franczyzowe lub pośredników na zasadach outsourcingu.

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych w stosunku do końca 2015 r. liczba członków kas zmniejszyła się o 7,9% (przy spadku liczby kas o 7). Na koniec września 2016 r. jedna kasa zrzeszała przeciętnie 47 tys. członków (43,6 tys. na koniec 2015 r.). Sieć placówek w porównaniu z końcem 2015 r., wskutek likwidacji i przejęć, zmniejszyła się o 310 jednostek. W końcu września 2016 r. przeciętnie na jedną kasę przypadało 31 placówek, a zatrudnienie w kasach w okresie dziewięciu miesięcy zmniejszyło się o blisko 20%.

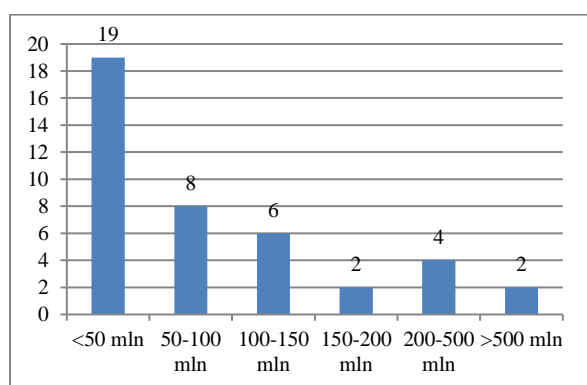
Suma bilansowa sektora skok na koniec września 2016 r. wyniosła 11 379 mln zł i w okresie dziewięciu miesięcy br. zmniejszyła się o 7,72%, przy czym w kasach które prowadziły działalność na koniec września 2016 r. wartość aktywów obniżyła się o 3,18%. W sektorze dominują kasy, w których wartość aktywów nie przekracza 100 mln zł (27 kas, w tym 19 kas posiadało aktywa poniżej 50 mln zł), posiadają one łącznie 9% aktywów działających kas. Natomiast wartość aktywów dwóch kas przekraczała 500 mln zł, a łączna suma ich aktywów wynosiła 7 984 mln zł, stanowiło to ponad 70,2% aktywów sektora.

Tabela 2 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych)

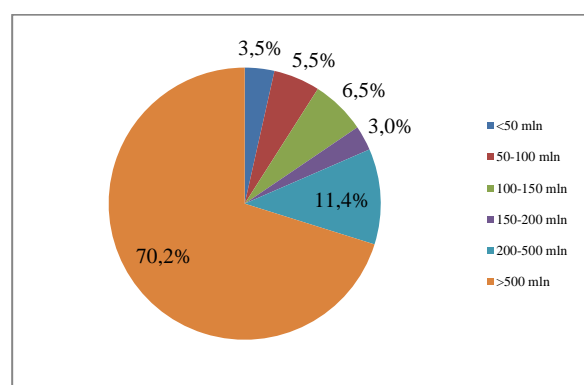
Wyszczególnienie	grudzień 2014	grudzień 2015	wrzesień 2016	Zmiana w okresie 9 miesięcy	zmiana % w okresie 9 miesięcy
Liczba kas działających	50	48	41	-7	-14,58%
Liczba członków	2 185 349	2 094 669	1 929 973	-164 696	-7,86%
Liczba oddziałów i filii	1 621	1 578	1 268	-310	-19,65%
Liczba zadeklarowanych udziałów	64 442 622	155 611 839	153 021 796	-2 590 043	-1,66%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	29	75	79,3	4	5,73%
Wpłacony fundusz udziałowy (tys. zł)	344 467	522 476	477 137	-45 339	-8,68%
Fundusz zasobowy (tys. zł)	559 481	194 958	174 757	-20 201	-10,36%
Liczba zatrudnionych	4 242	3 813	3 052	-761	-19,96%
Liczba członków na pracownika	515	549	632	83	15,12%
Fundusze własne według ustawy o skok (tys. zł)	52 084	210 832	359 473	148 641	70,50%
Depozyty (tys. zł)	12 660 314	11 873 042	10 867 625	-1 005 417	-8,47%
Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	9 283 013	7 883 841	7 530 926	-352 915	-4,48%
Odpis aktualizujący utworzony (tys. zł)	1 958 757	1 277 976	1 238 653	-39 323	-3,08%
Kredyty i pożyczki netto (tys. zł)	7 268 736	6 511 049	6 292 273	-218 776	-3,36%
Aktywa (tys. zł)	13 698 013	12 331 213	11 379 678	-951 535	-7,72%

W niektórych kasach obserwuje się podwyższone ryzyko koncentracji związane z działalnością depozytową oraz kredytową, co wynika z małej liczby aktywnych członków oraz istotnie większej od średniej w sektorze wartości depozytu (23 746 zł) lub kredytu (11 526 zł). Wartość depozytów zgromadzonych przez kasy na koniec września 2016 r. wyniosła 10 868 mln zł i zmniejszyła się o 8,47 % w stosunku do końca 2015 r., przy czym w kasach, które prowadziły działalność na koniec września 2016 r. suma depozytów obniżyła się o 1,02%. Przeciętnie wartość zgromadzonych na koniec września 2016 r. depozytów członków na jedną kasę wyniosła 265 mln zł, wobec 247 mln zł na koniec 2015 r.

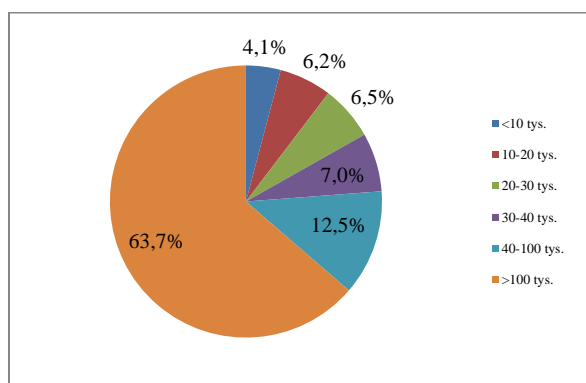
Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium - wielkość aktywów (dane na koniec września 2016 r.)

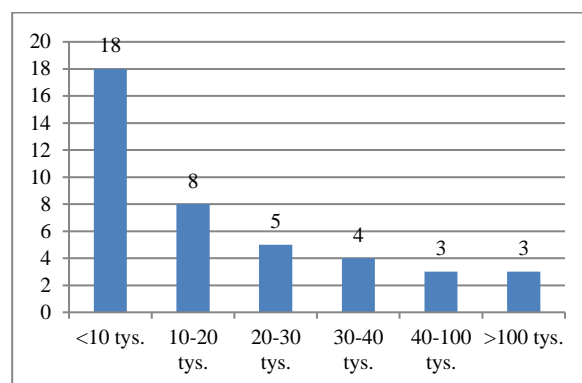
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec września 2016 r.)

Wykres 3. Udziały poszczególnych grup członków kas w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec września 2016 r.)

Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach SKOK z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec września 2016 r.)

Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna

Działalność kredytowa sektora

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, na koniec września 2016 r. portfel kredytowy netto (tj. po pomniejszeniu o wartość utworzonych odpisów aktualizujących) wynosił 6 292 mln zł i był wyższy w stosunku do końca 2015 r. o 79 mln zł, tj. wzrost o ok. 1,3%. Portfel kredytowy netto stanowił ok. 55,2%³ wartości aktywów kas.

W strukturze portfela kredytowego według terminów zapadalności dominują należności z terminem zapadalności powyżej 12 miesięcy, ich udział w portfelu należności kas wyniósł na koniec III kwartału 2016 r. 79,8% wartości całego portfela.

Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec września 2016 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
Pożyczki i kredyty ogółem ⁴	6 213 051	6 213 176	6 229 536	6 280 014	6 292 273
Pożyczki do 12 miesięcy w tym chwilówki	1 442 984	1 426 771	1 305 378	1 294 878	1 269 661
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	4 770 067	4 786 405	4 924 157	4 985 136	5 022 612
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	76,77%	77,04%	79,05%	79,38%	79,82%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	53,10%	52,86%	53,48%	54,53%	55,29%

Tabela 4 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł)

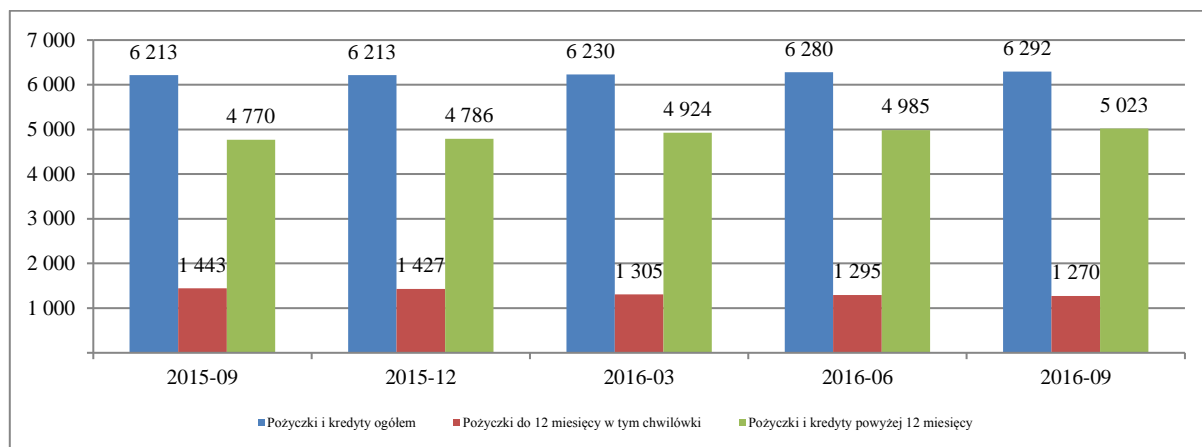
Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	09.2016
------------------	---------	---------	---------

³ Światowa Rada Związków Kredytowych, której członkiem są kasy, rekomenduje utrzymywanie 70% – 80% aktywów w portfelu kredytowym.

⁴ Wartość pożyczek i kredytów netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących.

Pożyczki i kredyty ogółem ⁵	7 268 736	6 524 441	6 292 273
Pożyczki do 12 miesięcy w tym chwilówki	2 085 712	1 447 285	1 269 661
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	5 183 024	5 077 156	5 022 612
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	71,31%	77,82%	79,82%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	53,06%	52,58%	55,29%

Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

W strukturze terminowej portfela kredytowego według terminów pierwotnych (tj. okresów, na jaki została zawarta umowa) dominują kredyty udzielane na okres od 5 do 10 lat (67% portfela), przy czym wartość kredytów udzielonych na okres powyżej 5 lat stanowiła na koniec III kwartału 2016 r. 73,2% wartości portfela kas. Po 2012 r., w związku z wejściem w życie ustawy o skok z 2009 r. struktura portfela kredytowego według terminów pierwotnych uległa istotnej zmianie. W stosunku do roku 2013 udział kredytów z terminem pierwotnym powyżej 5 lat wzrósł o 25,5 p.p. Mając na uwadze niskie stopy procentowe, wydłużanie terminu okresu pożyczki lub kredytu pozwala na zwiększenie zdolności kredytowej klienta, gdyż wielkość raty miesięcznej maleje. Wydłużanie okresu kredytowania, w długim okresie prowadzić może jednak do wzrostu ryzyka płynności w kasach wynikającego z niedopasowania terminów zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów, zwłaszcza przy niskich funduszach własnych kas, a także do wzrostu ryzyka kredytowego gdyż w przypadku wzrostu stóp procentowych część klientów nie będzie w stanie regulować na bieżąco swoich zobowiązań. Trend ten utrzymywał się także w trzech kwartałach 2016 r., w których wartość portfela kredytów udzielonych na okresy powyżej 5 lat wzrosła o 272 mln zł, przy wzroście wartości portfela o 78 mln zł.

Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

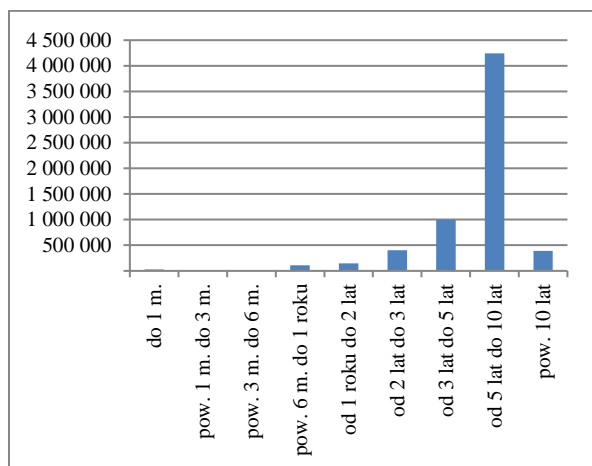
Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	09.2016	Zmiana za 9 miesiące
do 1 m.	21 102	17 360	30 252	12 892
pow. 1 m. do 3 m.	1 149	1 075	1 762	687
pow. 3 m. do 6 m.	6 937	11 151	8 178	-2 973
pow. 6 m. do 1 roku	162 448	117 683	110 235	-7 448

od 1 roku do 2 lat	222 513	171 182	147 418	-23 764
od 2 lat do 3 lat	464 780	368 675	401 640	32 965
od 3 lat do 5 lat	1 645 112	1 202 200	997 246	-204 954
od 5 lat do 10 lat	3 617 683	3 970 271	4 242 604	272 333
powyżej 10 lat	408 425	395 255	393 321	-1 934
Razem	6 550 148	6 254 853	6 332 656	77 803

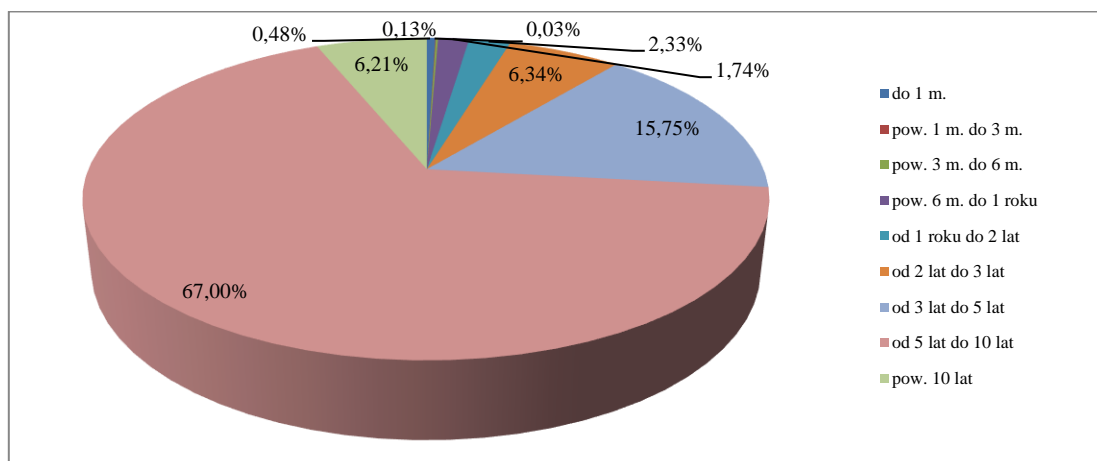
⁵ Wartość pożyczek i kredytów netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących.

Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) - wrzesień 2016 r. - kasy działające na koniec września 2016 r.

Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (wrzesień 2016 r.) – kasy działające na koniec września 2016 r.

W strukturze podmiotowej portfela kredytowego kas, na koniec września 2016 r. dominowały należności od osób fizycznych - ponad 99% wartości portfela. Niespełna 0,6% stanowiły kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych, a kredyty dla rolników indywidualnych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw stanowiły łącznie 0,1% wartości portfela. Struktura podmiotowa portfela wynika głównie z ograniczeń ustawy o skok co do grup klientów, którzy mogli zostać członkami kas, a w konsekwencji mogli korzystać z ich usług⁶.

⁶ Do 27 października 2012 r. (data wejścia w życie ustawy o skok z 2009 r.) członkami kas mogły być wyłącznie osoby fizyczne.

Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wyszczególnienie	12.2014		12.2015		09.2016	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa	0		12		15	
MSP	8 918	0,1%	6 650	0,1%	5 407	0,1%
Przedsiębiorcy indywidualni	56 315	0,9%	42 437	0,7%	37 347	0,6%
Osoby prywatne	6 418 473	98,6%	6 141 114	98,8%	6 245 637	99,3%
Rolnicy indywidualni	3 223	0,0%	1 774	0,0%	1 523	0,0%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	25 183	0,4%	21 188	0,3%	2 343	0,0%
Razem⁷	6 512 111	100,0%	6 213 176	100,0%	6 292 273	100,0%

Porównując dane kas działających za poszczególne okresy sprawozdawcze należy zwrócić uwagę, że struktura podmiotowa portfela kredytowego nie uległa zasadniczej zmianie.

Tabela 7 Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	12.2014		12.2015		09.2016	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa		0,0%	12	0,0%	15	
MSP	8 999	0,1%	6 650	0,1%	5 407	0,1%
Przedsiębiorcy indywidualni	59 444	0,8%	45 114	0,7%	37 347	0,6%
Osoby prywatne	7 147 031	98,3%	6 410 270	98,5%	6 245 637	99,3%
Rolnicy indywidualni	28 080	0,4%	27 814	0,4%	1 523	0,0%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	25 183	0,3%	21 190	0,3%	2 343	0,0%
Razem⁸	7 268 736	100,0%	6 511 049	100,0%	6 292 273	100,0%

Z analizy struktury przedmiotowej portfela kredytowego kas wynika, że na koniec września 2016 r. 90,9% stanowiły kredyty konsumpcyjne, w tym głównie gotówkowe, 7,1% kredyty na nieruchomości⁹, 1,3% kredyty w rachunku bieżącym, a 0,6% kredyty operacyjne i inwestycyjne.

⁷ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy.

⁸ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy.

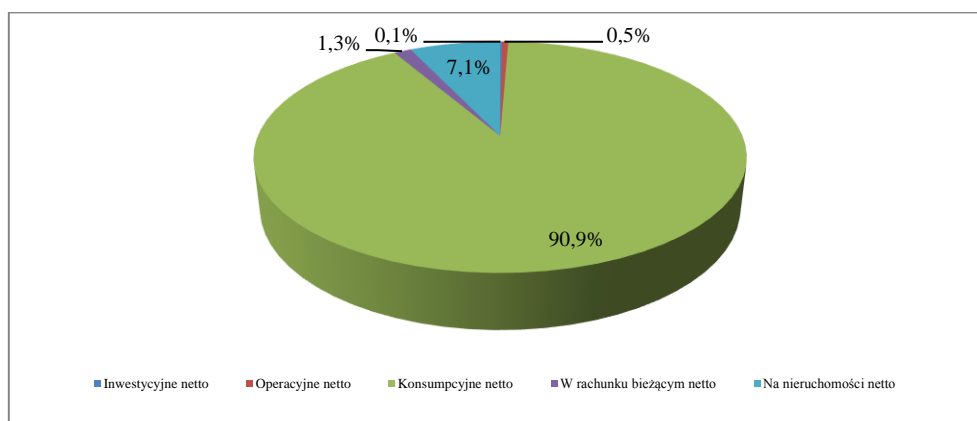
⁹ Zgodnie z instrukcją uzupełniającą do tabel sprawozdawczych, do kredytów na nieruchomości zaliczane są:

- kredyty na nieruchomości mieszkaniowe
- kredyty na nieruchomości komercyjne - są to kredyty i pożyczki na zakup lub budowę powierzchni biurowej.
- kredyty na nieruchomości pozostałe – kredyty i pożyczki na nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę budynku, budowli, lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego prawa do lokalu o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym, bądź użytkowym oraz na nabycie gruntu lub prawa wieczystego użytkowania gruntu pod budowę budynku lub budowli o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wyszczególnienie	12.2014		12.2015		09.2016	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne	33 013	0,5%	29 420	0,5%	9 241	0,1%
Operacyjne	48 160	0,7%	34 720	0,6%	30 657	0,5%
Konsumpcyjne	5 153 173	79,1%	5 446 736	87,7%	5 720 198	90,9%
W rachunku bieżącym	137 152	2,1%	99 286	1,6%	84 464	1,3%
Na nieruchomości	1 140 613	17,5%	603 014	9,7%	447 713	7,1%
Razem¹⁰	6 512 111	100,0%	6 213 176	100,0%	6 292 273	100,0%

Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (wrzesień 2016 r.) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Według danych sprawozdawczych kas, nastąpiła zmiana w strukturze portfela pod względem produktowym, tj. spadek udziału kredytów na nieruchomości. Związane jest to także z faktem, iż kasy, które zakończyły działalność, w większym stopniu były zaangażowane w ten rodzaj produktów.

Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	12.2014		12.2015		09.2016	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne	33 013	0,5%	29 420	0,5%	9 241	0,1%
Operacyjne	51 385	0,7%	37 412	0,6%	30 657	0,5%
Konsumpcyjne	5 701 343	78,4%	5 682 837	87,3%	5 720 198	90,9%
W rachunku bieżącym	152 828	2,1%	107 883	1,7%	84 464	1,3%
Na nieruchomości	1 330 167	18,3%	653 498	10,0%	447 713	7,1%
Razem¹¹	7 268 736	100,0%	6 511 049	100,0%	6 292 273	100,0%

W strukturze wartościowej portfela kredytowego kas dominują kredyty o wartości od 10 tys. zł do 50 tys. zł, które stanowiły na koniec III kwartału 2016 r. 58,2% wartości całego portfela.

¹⁰ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy, przy czym nie wszystkie błędy do daty sporządzenia raportu zostały przez kasy sprostowane.

¹¹ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy, przy czym nie wszystkie błędy do daty sporządzenia raportu zostały przez kasy sprostowane.

Jednocześnie utrzymuje się duży udział portfela kredytów i pożyczek o kwocie powyżej 100 tys. zł (7,5% wartości całego portfela). Na uwagę zasługuje stały spadek liczby prowadzonych rachunków kredytowych, pomimo nieznacznego wzrostu wartości portfela w III kwartałach 2016 roku. Wzrosła także wartość portfela restrukturyzowanego.

Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec września 2016 r.

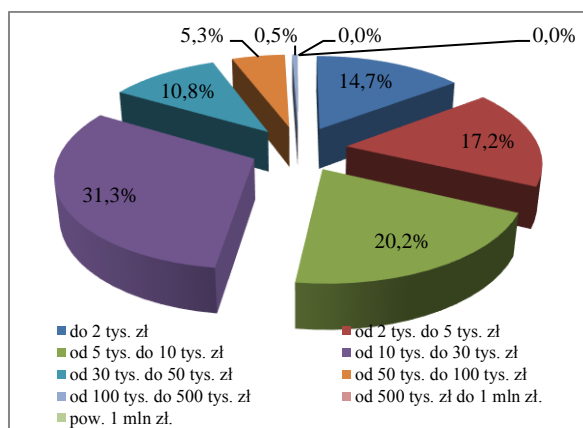
	Grudzień 2014			Grudzień 2015			Wrzesień 2016		
	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	666 868	6 550 148	431 845	569 882	6 254 853	264 427	549 422	6 332 656	315 987
do 2 tys. zł	135 026	75 239	1 770	96 639	59 509	1 271	80 894	43 677	455
od 2 do 5 tys. zł	142 640	287 528	9 079	109 080	229 371	4 728	94 717	191 486	3 496
od 5 do 10 tys. zł	120 288	589 140	18 640	112 009	563 979	11 861	110 871	531 582	11 129
od 10 do 30 tys. zł	183 443	2 246 676	139 825	167 611	2 077 120	78 608	171 811	2 080 830	86 221
od 30 do 50 tys. zł	58 036	1 588 822	119 056	55 336	1 522 103	60 210	59 208	1 603 787	77 628
od 50 do 100 tys. zł	24 735	1 290 466	100 045	26 394	1 332 260	53 700	28 915	1 407 229	74 205
od 100 do 500 tys. zł	2 549	348 317	30 277	2 704	347 526	35 304	2 895	365 743	43 738
od 500 tys. zł do 1 mln zł	101	37 246	6 589	61	31 152	6 622	64	30 096	7 701
pow. 1 mln zł	50	86 713	6 563	1 797	98 940	12 123	47	78 226	11 415

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych należy zwrócić uwagę, że nastąpiła także zmiana w koncentracji portfela kredytowego. Kasy które zakończyły działalność w swoich portfelach miały znacząco większy udział kredytów wysokokwotowych. Udział kredytów powyżej 100 tys. zł spadł o 22,3 p.p. z 30% we wrześniu 2014 r. (co zostało odnotowane w poprzednich raportach o sytuacji w sektorze skok) do 7,5% we wrześniu 2016 r.

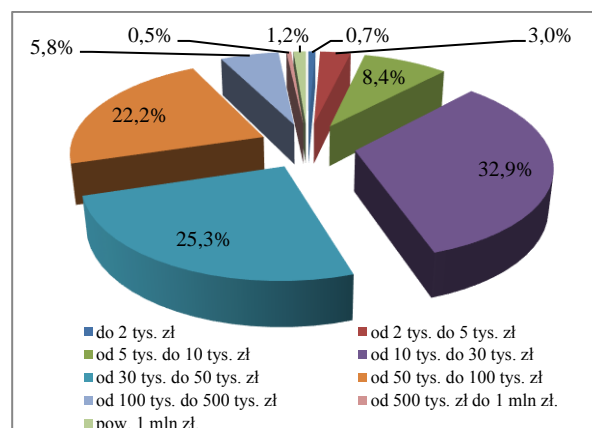
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

	Grudzień 2014			Grudzień 2015			Wrzesień 2016		
	Ilość	Wartość (tys. zł)	Ilość	Wartość (tys. zł)	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	733 826	7 414 103	584 281	608 086	6 697 046	307 673	549 422	6 332 656	315 987
do 2 tys. zł	144 854	81 805	2 018	104 008	63 795	1 394	80 894	43 677	455
od 2 do 5 tys. zł	156 523	315 384	10 045	116 358	246 718	5 442	94 717	191 486	3 496
od 5 do 10 tys. zł	134 421	649 305	20 170	118 957	598 026	13 284	110 871	531 582	11 129
od 10 do 30 tys. zł	203 932	2 471 030	148 646	178 643	2 191 152	85 562	171 811	2 080 830	86 221
od 30 do 50 tys. zł	63 477	1 730 900	129 913	58 991	1 601 077	67 322	59 208	1 603 787	77 628
od 50 do 100 tys. zł	27 136	1 405 148	107 605	27 775	1 395 698	60 141	28 915	1 407 229	74 205
od 100 do 500 tys. zł	3 170	444 858	50 504	3 190	415 260	48 032	2 895	365 743	43 738
od 500 tys. zł do 1 mln zł	166	73 922	22 216	92	51 206	8 373	64	30 096	7 701
pow. 1 mln zł	147	241 751	93 164	1 821	141 223	18 123	47	78 226	11 415

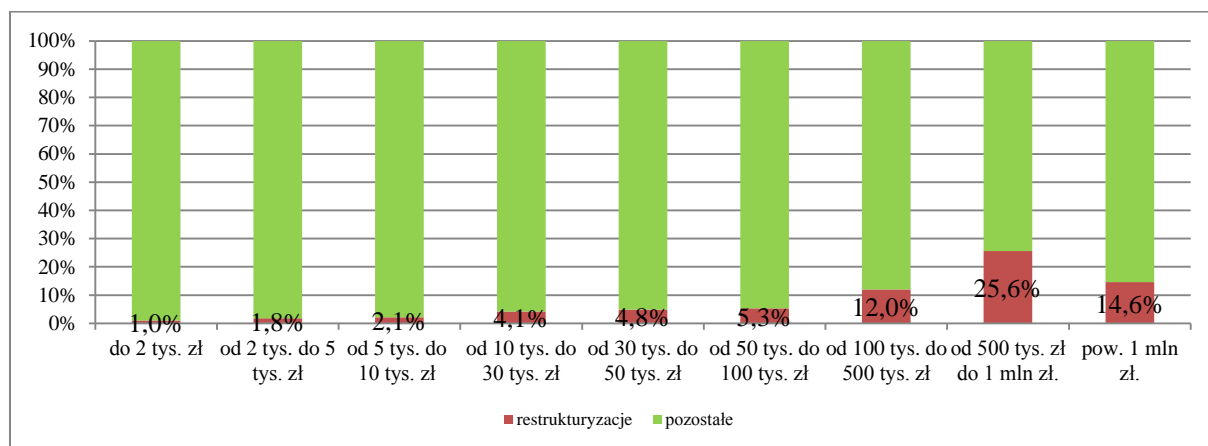
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg ilości (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

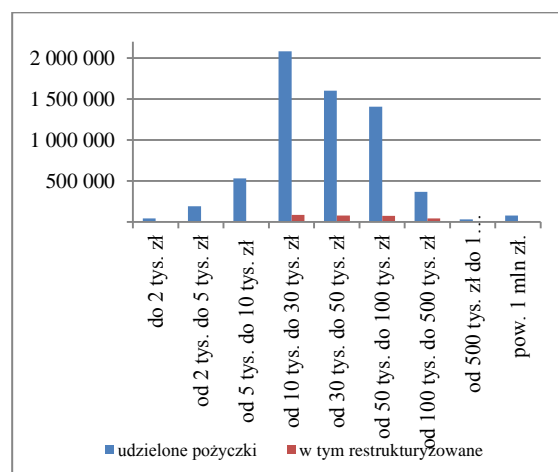

Stosunkowo niewysoki jest udział należności restrukturyzowanych w kasach, które stanowiły blisko 5% wartości całego portfela kredytowego. Jednocześnie kredyty restrukturyzowane o wartości jednostkowej powyżej 100 tys. zł stanowiły 19,9% portfela restrukturyzowanego.

Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

	Ilość	Wartość (tys. zł)	Udział
Restrukturyzacje	22 798	315 987	100,0%
do 2 tys. zł	1 034	455	0,1%
od 2 do 5 tys. zł	2 418	3 496	1,1%
od 5 do 10 tys. zł	3 212	11 129	3,5%
od 10 do 30 tys. zł	9 371	86 221	27,3%
od 30 do 50 tys. zł	4 207	77 628	24,6%
od 50 do 100 tys. zł	2 153	74 205	23,5%
od 100 do 500 tys. zł	378	43 738	13,8%
od 500 zł do 1 mln zł	17	7 701	2,4%
pow. 1 mln zł	8	11 415	3,6%

Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Pozostałe aktywa kas

Pozostałe aktywa kas (zdefiniowane dla potrzeb niniejszej analizy jako suma środków pieniężnych zgromadzonych w kasach, na lokatach w Kasie Krajowej, bankach oraz portfele instrumentów dłużnych i kapitałowych) na koniec września 2016 r. wynosiły 4 197 mln zł i były o 373 mln zł niższe w stosunku do wielkości wykazywanej na koniec 2015 roku.

Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wyszczególnienie	Grudzień 2014		Grudzień 2015		Wrzesień 2016	
	Wartość netto	% udział	Wartość netto	% udział	Wartość netto	% udział
Długoterminowe aktywa finansowe	1 997 230	% udział	2 139 035	% udział	1 567 666	% udział
		długo-		długo-		długo-
		terminowych		terminowych		terminowych
		aktywów		aktywów		aktywów
a) udziały i akcje	1 140 399	57,1%	1 207 538	56,5%	1 049 193	66,9%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	133 923	6,7%	93 349	4,4%	95 975	6,1%
c) lokaty w Kasie Krajowej	722 908	36,2%	838 147	39,2%	422 498	27,0%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 577 059	% udział	2 432 051	% udział	2 630 016	% udział
		krótco-		krótco-		krótco-
		terminowych		terminowych		terminowych
		aktywów		aktywów		aktywów
a) udziały i akcje	235 203	9,1%	340	0,0%	185	0,0%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	28 280	1,1%	16 695	0,7%	18 766	0,7%
c) inne krótkoterminowe aktywa finansowe	473 503	18,4%	280 081	11,5%	310 418	11,8%
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	847 449	32,9%	777 350	32,0%	704 434	26,8%
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	428 679	16,6%	404 072	16,6%	374 773	14,2%
- inne środki pieniężne	34 261	1,3%	149 449	6,1%	55 763	2,1%
- inne aktywa pieniężne	384 508	14,9%	223 829	9,2%	273 898	10,4%
e) lokaty w Kasie Krajowej	992 623	38,5%	1 357 585	55,8%	1 596 213	60,7%

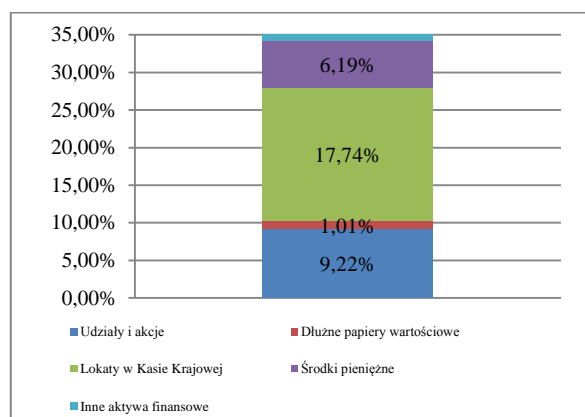
W aktywach finansowych kas, na koniec września 2016 r. dominowały lokaty w Kasie Krajowej (17,7% aktywów kas), ich wartość wynosiła 2 018 mln zł. Istotną pozycję stanowiły również akcje i udziały (9,2%). W trzech kwartałach 2016 r. wzrosła nieznacznie wartość dłużnych papierów wartościowych, o 4,6 mln zł do kwoty 114,7 mln zł. Łączna wartość dłużnych papierów wartościowych na koniec września 2016 r. stanowiła 1% wartości aktywów kas i w portfelu tym dominowały obligacje Skarbu Państwa (109 mln zł).

Pomimo ograniczeń wynikających z art. 37 ustawy o skok w zakresie inwestowania środków pieniężnych, udziały i akcje kas w podmiotach o różnej formie prawnej na koniec września 2016 r. stanowiły 67% finansowych aktywów długoterminowych i 0,01% aktywów krótkoterminowych. Ogółem wartość udziałów i akcji stanowiła 9,2% aktywów kas. Posiadane przez niektóre kasy pakiety akcji i udziałów pochodziły głównie z transakcji wniesienia aportem do nowo utworzonych spółek celowych majątku tych kas, a także – wydzielonych ze struktur kas – zorganizowanych części przedsiębiorstw.

Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Składniki aktywów finansowych	Wartość	% udział w aktywach ogółem
udziały i akcje	1 049 378	9,22%
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	114 741	1,01%
lokaty w Kasie Krajowej	2 018 711	17,74%
środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	704 434	6,19%
inne aktywa finansowe	310 418	2,73%
Aktywa ogółem	11 379 678	

Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, wartość kredytów przeterminowanych¹² na koniec września 2016 r. wynosiła 2 052 mln zł (tj. 27,25% portfela kredytowego brutto), z czego 1 108 mln zł (ponad 54%) stanowiły kredyty, których okres przeterminowania wynosił powyżej 12 miesięcy. W roku 2016 kasy dokonały sprzedaży portfeli wierzytelności kredytowych o wartości 83,7 mln zł, z czego 81,5 mln zł stanowiły kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy.

Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wyszczególnienie	Grudzień 2014		Grudzień 2015		Wrzesień 2016		Zmiana za 9 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	8 041 064	100,00%	7 285 371	100,00%	7 530 926	100,00%	245 554
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	5 624 426	69,95%	5 396 335	74,07%	5 478 731	72,75%	82 396
Pożyczki i kredyty przeterminowane	2 416 638	30,05%	1 889 037	25,93%	2 052 195	27,25%	163 158
Pożyczki i kredyty przeterminowanych. pon. 3 mies. ¹³	687 039	8,54%	658 571	9,04%	625 184	8,30%	-33 387
Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies. ¹⁴	337 186	4,19%	302 632	4,15%	318 438	4,23%	15 806
Pożyczki i kredyty przeterminowanych pow. 12 mies. ¹⁵	1 392 413	17,32%	927 834	12,74%	1 108 573	14,72%	180 739
Odpis aktualizujący utworzony	1 528 953	X	1 072 195	X	1 238 653	X	166 457

¹² Za „Pożyczki i kredyty przeterminowane” uznano wszystkie kredyty, które mają opóźnienie w płatności min. 1 dzień.

¹³ „Pożyczki i kredyty przeterminowanych. pon. 3 mies.” oraz „Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane” należą do należności regularnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości skok (Dz.U. poz. 880 z 2014 r. ze zm.)

¹⁴ Za „Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies.” uznano kredyty i pożyczki należące do grupy: „należności z prawdopodobieństwem wystąpienia nieściągalności” oraz „należności o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości skok (Dz.U. poz. 880 z 2014 r. ze zm.)

¹⁵ Za „Pożyczki i kredyty przeterminowanych pow. 12 mies.” uznano kredyty i pożyczki należące do grupy „należności nieściągalne” z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2014 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości skok (Dz.U. poz. 880 z 2014 r. ze zm.)

Porównując dane kas działających na koniec każdego okresu sprawozdawczego zauważyć należy, iż w trzech kwartałach 2016 r. nastąpiło obniżenie wartości portfela kredytowego brutto o ponad 352 mln zł. Zmniejszeniu uległa także kwota kredytów przeterminowanych. Związane to było głównie z zakończeniem działalności przez siedem kas, a także ze wskazanymi powyżej transakcjami sprzedaży wierzytelności.

Tabela 16 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	Grudzień 2014		Grudzień 2015		Wrzesień 2016		Zmiana za 9 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	9 283 013	100,00%	7 883 841	100,00%	7 530 926	100,00%	-352 915
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	6 177 413	66,55%	5 690 005	72,17%	5 478 731	72,75%	-211 274
Pożyczki i kredyty przeterminowane	3 105 600	33,45%	2 193 836	27,83%	2 052 195	27,25%	-141 641
Pożyczki i kredyty przeterminowanych. pon. 3 mies.	798 679	8,60%	702 801	8,91%	625 184	8,30%	-77 617
Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies.	453 544	4,89%	342 568	4,35%	318 438	4,23%	-24 130
Pożyczki i kredyty przeterminowanych pow. 12 mies.	1 853 377	19,97%	1 148 467	14,57%	1 108 573	14,72%	-39 894
Odpis aktualizujący utworzony	1 958 757	X	1 277 977	X	1 238 653	X	-39 324

Uwagę zwraca wzrost wartości kredytów przeterminowanych w portfelu kas prowadzących działalność na koniec września 2016 roku o 163 mln zł do kwoty 2 052 mln zł, tj. o 8,6% i był on niższy niż wzrost wartości portfela kredytowego, który wyniósł 245 mln zł (wzrost o 3,4%). Gdyby nie dokonana sprzedaż wierzytelności przeterminowanych, wartość tego portfela wzrosłaby o ok. 247 mln zł. W celu zabezpieczenia ryzyka kredytowego kasy na koniec września 2016 r. utworzyły odpisy aktualizujące należności w wysokości ok. 1 238 mln zł, które stanowiły prawie 87% wartości portfela kredytowego zagrożonego i ok. 60% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec września 2016 r. – kasy działające

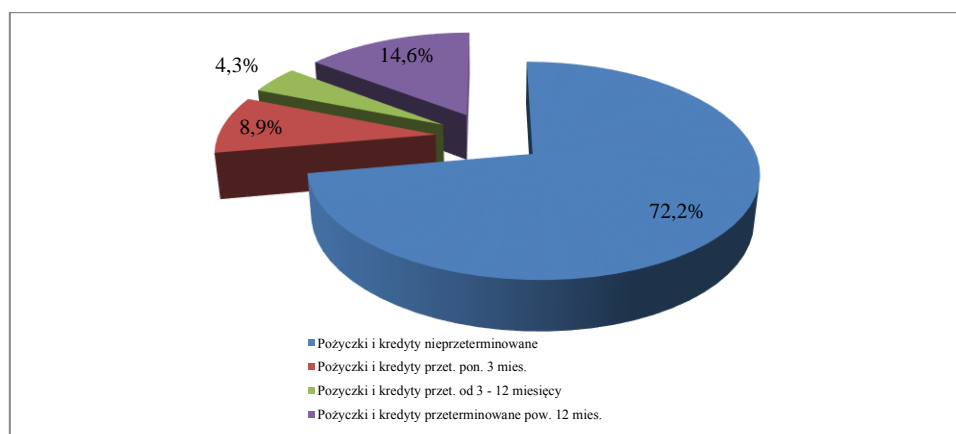
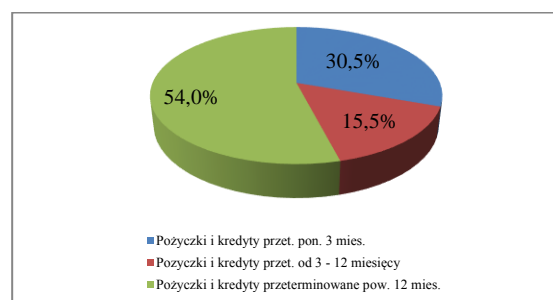

Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość	Udział
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	625 184	30,46%
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	318 438	15,52%
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	1 108 573	54,02%
Pożyczki i kredyty przeterminowane ogółem	2 052 195	100,0%

Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

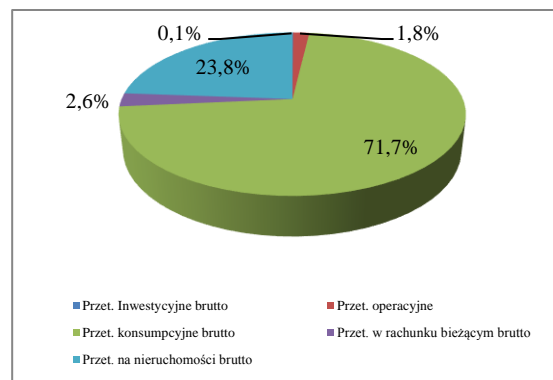

W portfelu kredytowym przeterminowanym – zgodnie z informacjami sprawozdawczymi kas – znaczące pozycje zajmują pożyczki i kredyty konsumpcyjne i na nieruchomości; stanowiły one odpowiednio 71,7% i 23,8% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wielkość	Udział % w portfelu kredytów zagrożonych
Inwestycyjne	1 235	0,1%
Operacyjne	37 091	1,8%
Konsumpcyjne	1 470 705	71,7%
W rachunku bieżącym	54 146	2,6%
Na nieruchomości	489 017	23,8%
Suma kredytów przeterminowanych	2 052 195	100,0%

Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Struktura podmiotowa pożyczek i kredytów przeterminowanych odzwierciedla strukturę podmiotową portfela. Największy udział (97,9%) na datę analizy stanowiły kredyty udzielone osobom fizycznym.

Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie kredytów przeterminowanych w podziale na podmioty	Kredyty i pożyczki brutto ¹⁶ (tys. zł)	Kredyty i pożyczki przeterminowane brutto (tys. zł)	Udział % w portfelu kredytów	Udział % w portfelu kredytów przeterminowanych
Duże przedsiębiorstwa	15	15	100,00%	0,00%
Małe i średnie przedsiębiorstwa	12 015	8 895	74,03%	0,43%
Przedsiębiorcy indywidualni	59 090	29 764	50,37%	1,45%
Osoby prywatne	7 452 496	2 009 982	26,97%	97,94%
Rolnicy indywidualni	4 966	3 511	70,70%	0,17%
Instytucje niekomercyjne	2 343	27	1,15%	0,00%
Ogółem	7 530 926	2 052 195	27,25%	100,00%

W trzech kwartałach 2016 r. wartość kredytów przeterminowanych wzrosła o około 8,6% (przy wzroście wartości całego portfela kredytowego o 3,3%). Znaczący udział należności

¹⁶ Bez uwzględnienia wartości odpisu aktualizującego.

przeterminowanych w portfelu kredytowym powoduje, że sytuacja niektórych kas nie poprawia się, pomimo obniżenia kosztów bieżących oraz otrzymania pomocy finansowej z Kasy Krajowej.

Najlepsza jakość portfela należności na tle całego sektora skok jest w kasach o charakterze lokalnym, działających przy zakładach pracy (kredyty zagrożone nie przekraczają 1% wartości całego portfela), gdzie występuje rzeczywista więź między członkami.

Sprzedż wierzytelności

Według danych sprawozdawczych wartość brutto sprzedanych portfeli kredytów i pożyczek kas prowadzących działalność na koniec września 2016 r. wyniosła 3 104 mln zł i wzrosła w stosunku do końca 2015 r. o 83 mln zł, tj. o ponad 2,7%. Największą część sprzedanego portfela stanowiły wierzytelności przeterminowane powyżej 3 miesięcy (98,2%), z tego prawie 75% była przeterminowana powyżej 12 miesięcy. Wartość netto (po uwzględnieniu utworzonego odpisu aktualizującego na datę sprzedaży) portfela sprzedanych wierzytelności wyniosła 346 mln zł.

Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec września 2016 roku

Wyszczególnienie	Wartość sprzed. wierzytelności ogółem (w tys.)	Udział %	Wartość sprzedana w roku 2016 (tys. zł)
Wartość brutto sprzedanych kredytów, w tym	3 104 363	100%	83 731
Kredyty nieprzeterminowane	139	0,0%	139
Kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	54 677	1,8%	179
Kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	725 323	23,4%	1 897
Kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	2 323 672	74,9%	81 516
Wartość netto sprzedanych kredytów	346 101		656

W zamian za sprzedane wierzytelności kasy otrzymywały papiery dłużne lub/i środki pieniężne, jednocześnie część kas dokonała sprzedaży wierzytelności z odroczonym terminem płatności.

Według danych sprawozdawczych kas prowadzących działalność na koniec września 2016 r. wartość bilansowa papierów dłużnych otrzymanych w zamian za sprzedane przeterminowane wierzytelności wyniosła 0 zł, a wartość odpisu aktualizującego skrypty dłużne wyniosła 244 mln zł i stanowiła 100% wartości bilansowej brutto tych papierów.

Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas

Na podstawie art. 38 ustawy o skok, kasy zobowiązane są do utrzymywania 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego w postaci rezerwy płynnej zgromadzonej w formie gotówki, środków ulokowanych w Kasie Krajowej lub zainwestowanych w jednostki uczestnictwa rynku pieniężnego.

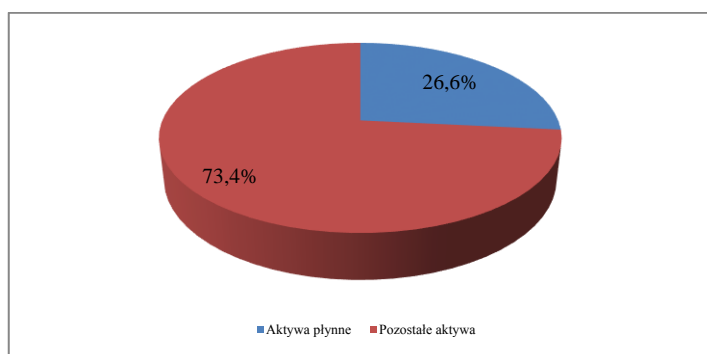
Na koniec września 2016 r. kasy prowadzące działalność utrzymywały aktywa płynne na poziomie 3 mld zł i środki te stanowiły 26,6% łącznej wartości ich aktywów. W trzech kwartałach 2016 r.

zaobserwowano spadek środków płynnych, ich wartość zmniejszyła się o 156 mln zł, tj. o 4,9%. Dla porównania, w całym roku 2015 środki płynne wzrosły się o 152 mln zł, tj. o 5%.

Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	zmiana w okresie 9 miesięcy	zmiana % w okresie 9 miesięcy
Aktywa płynne	2 907 166	3 179 498	3 059 100	3 034 676	3 023 319	-156 179	-4,9%
Pozostałe Aktywa	8 793 455	8 574 143	8 590 267	8 480 938	8 356 359	-217 784	-2,5%
Aktywa w sumie	11 700 620	11 753 641	11 649 367	11 515 614	11 379 678	-373 963	-3,2%

Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem – wrzesień 2016 r. – kasy działające

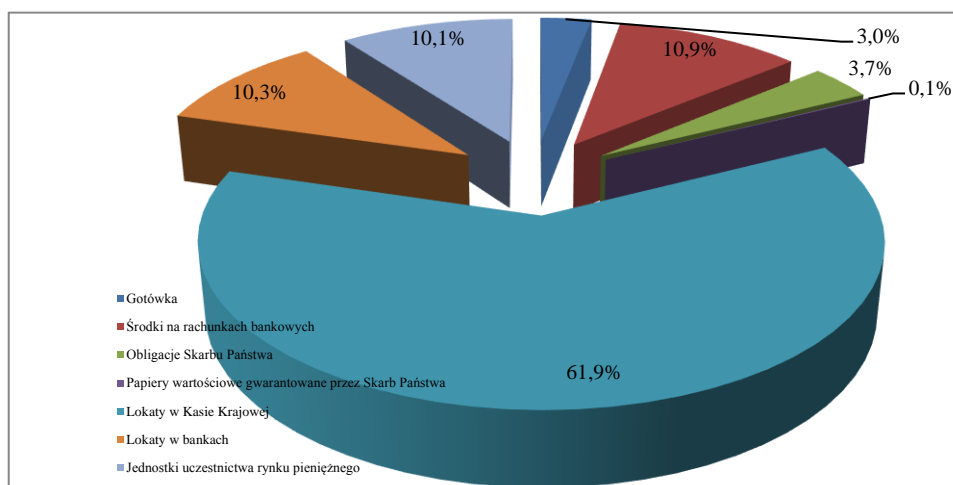
Kasy lokowały środki płynne głównie w Kasie Krajowej i w bankach, na lokatach i na rachunkach bieżących oraz w jednostkach uczestnictwa rynku pieniężnego. Za niewielką część środków nabyły obligacje Skarbu Państwa i papiery dłużne gwarantowane przez Skarb Państwa.

Źródłem finansowania działalności kas są depozyty ich członków. Kasy mają prawną możliwość uzyskania wsparcia finansowego z Kasy Krajowej w formie kredytów płynnościowych, jednak w III kwartale 2016 r. nie korzystały z tej formy wsparcia. Ze względu na strukturę finansowania, kasy utrzymywały dużą nadwyżkę środków płynnych.

Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające

Rodzaj	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
Gotówka	97 800	92 736	93 745	94 087	90 398
Środki na rachunkach bankowych	323 118	343 937	361 138	330 355	329 225
Obligacje Skarbu Państwa	106 208	106 949	105 670	111 007	111 538
Papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	3 265	3 096	3 097	3 127	3 202
Lokaty w Kasie Krajowej	1 880 630	2 099 475	1 932 175	1 873 268	1 871 046
Lokaty w bankach	193 496	260 530	239 779	292 197	311 666
Jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego	302 649	272 775	323 497	330 637	306 244
Razem	2 907 166	3 179 498	3 059 100	3 034 676	3 023 319

Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec września 2016 r. – kasy działające

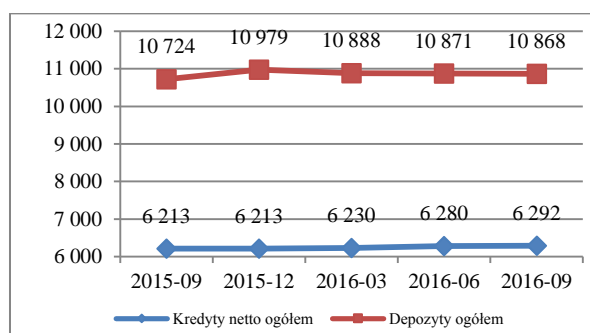

Jak wspomniano wcześniej w kasach występuje istotna różnica pomiędzy kwotą pozyskanych depozytów a wartością portfela udzielonych pożyczek i kredytów, co wpływa na ich niską rentowność.

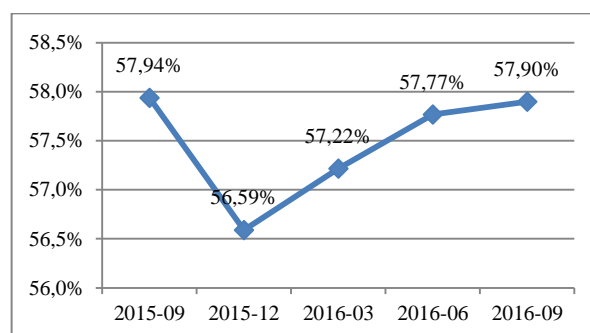
Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
Kredyty netto ogółem	6 213 051	6 213 176	6 229 536	6 280 014	6 292 273
Depozyty ogółem	10 723 850	10 979 119	10 887 512	10 871 263	10 867 625
Środki niewykorzystane na działalność kredytową	4 510 799	4 765 943	4 657 976	4 591 249	4 575 352
Finansowanie działalności kredytowej z depozytów	57,94%	56,59%	57,22%	57,77%	57,90%

Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów w mln zł

Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem

Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas

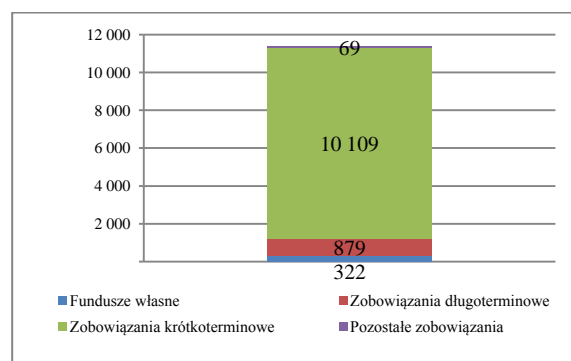
Według stanu na koniec września 2016 r. głównym źródłem finansowania działalności kas były depozyty członków (przede wszystkim oszczędności osób fizycznych) w wysokości 10 867 mln zł. Łącznie depozyty członków kas stanowiły 95,5% wartości aktywów. Wartość

depozytów w okresie trzech kwartałów 2016 r. uległa obniżeniu o ponad 111 mln zł. Dla porównania w całym roku 2015 wartość ta obniżyła się o ok. 47 mln zł.

Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość
Fundusze własne wg bilansu	322 203
Zobowiązania długoterminowe, w tym	879 012
- depozyty członkowskie	856 111
- kredyty i pożyczki	14 622
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym	10 109 066
- depozyty członkowskie	10 011 513
- kredyty i pożyczki	4 263

Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

W strukturze zobowiązań występują również pozostałe zobowiązania i rezerwy (0,79% aktywów), w tym kredyty zaciągnięte w Kasie Krajowej na kwotę 18 mln zł (0,2% aktywów kas) oraz fundusze własne (wg bilansu stanowiące 2,8% wartości aktywów).

Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Zobowiązania finansowe wg wartości bilansowej w podziale na podmioty i produkty				
	Oszczędności	Zabezpieczenia pieniężne	Kredyty i pożyczki	w tym: środki z funduszu stabilizacyjnego	Inne
Duże przedsiębiorstwa					
MSP	5 612				1 989
Przedsiębiorcy indywidualni	36 592				250
Osoby prywatne	10 691 083	3 067			54 940
Rolnicy indywidualni	434				
Institucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych					
Kasa Krajowa			18 427	10 598	344
Inne					21 768
Suma	10 733 721	3 067	18 427	10 598	79 292

Struktura depozytów

Według danych sprawozdawczych kas na koniec września 2016 r., w strukturze depozytów dominowały depozyty z terminem wymagalności do 12 miesięcy włącznie, natomiast w ujęciu podmiotowym depozyty osób fizycznych stanowiły 99,4% depozytów ogółem.

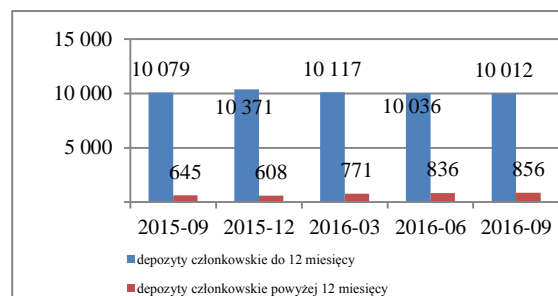
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
Depozyty ogółem	10 723 850	10 979 119	10 887 512	10 871 263	10 867 625
depozyty do 12 miesięcy włącznie	10 079 161	10 370 936	10 116 709	10 035 637	10 011 513
depozyty powyżej 12 miesięcy	644 689	608 183	770 802	835 626	856 111

Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (wrzesień 2016 r.) dane w tys. zł – kasy działające

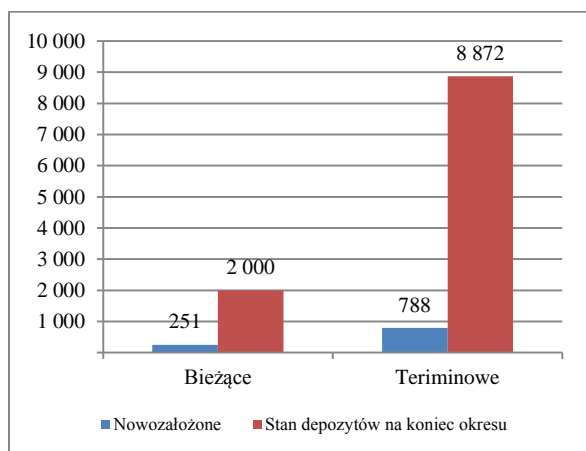
Wyszczególnienie	Wartość	% udział
Duże przedsiębiorstwa	38	0,00%
MSP	7 529	0,07%
Przedsiębiorcy indywidualni	36 513	0,34%
Osoby prywatne	10 802 430	99,40%
Rolnicy indywidualni	11 127	0,10%
Instytucje niekomercyjne	9 987	0,09%
Kasa Krajowa	1	0,00%
Suma	10 867 625	100,00%

Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające

Wśród zgromadzonych w kasach depozytów dominowały depozyty terminowe (81,6%), natomiast liczba rachunków terminowych była istotnie niższa od liczby rachunków bieżących. Wynika to głównie ze specyfiki działania kas, które prowadzą dla swoich członków obowiązkowe rachunki służące do gromadzenia comiesięcznych oszczędności, tzw. indywidualne konta spółdzielcze. Każdy członek skok zobowiązany jest do posiadania takiego rachunku. Oprócz obowiązkowego rachunku, kasy oferują także rachunki osobiste oraz rachunki typu a'vista oraz depozyty terminowe. Wartość średniego depozytu terminowego na koniec września 2016 r. wyniosła 23,7 tys. zł, a bieżącego 1 tys. zł.

Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

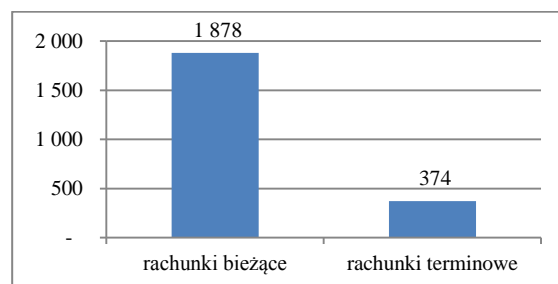
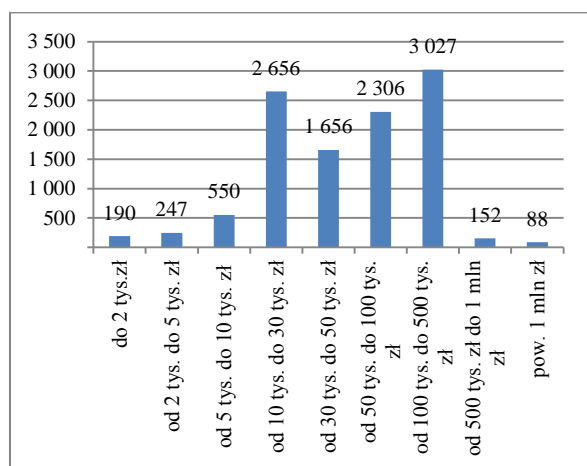

Tabela 28. Średnia wartość depozytu (wrzesień 2016) w zł – kasy działające

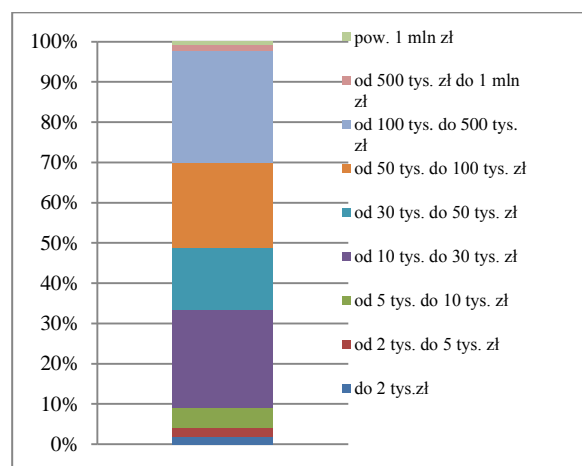
Wyszczególnienie	Terminowy	Bieżący
Wszystkie kasy	23 746	1 065

Wśród depozytów terminowych - pod względem ich wielkości - dominują depozyty o wartości od 100 do 500 tys. zł, które stanowią 32% ogółu depozytów terminowych. Liczba depozytów o wartości powyżej 100 tys. zł stanowi 4,4% liczby rachunków depozytów terminowych. Depozyty powyżej 100 tys. zł stanowią ponad 26,1% wartości ogółem zgromadzonych depozytów (bieżących i terminowych). Depozyty te zgromadzone są na 0,8% ogółu prowadzonych rachunków. Depozyty w przedziale od 10 tys. zł do 30 tys. zł stanowią prawie 24,5% ogółu depozytów i zgromadzone były na 7,1% ogółu prowadzonych rachunków.

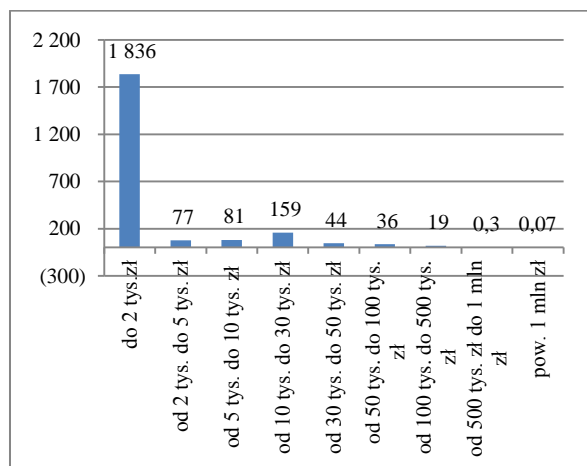
Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

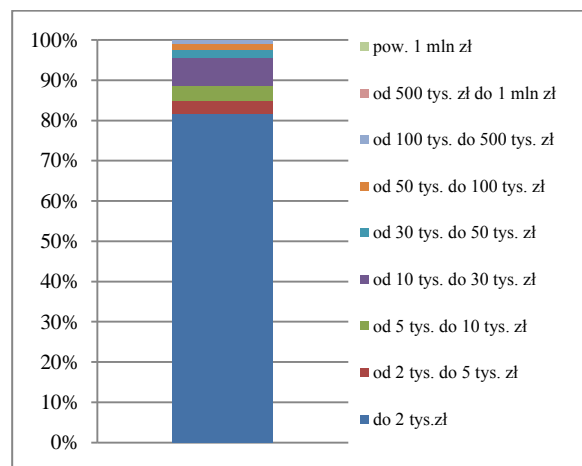
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg ilości rachunków w tys. (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem ilości rachunków (wrzesień 2016 r.)

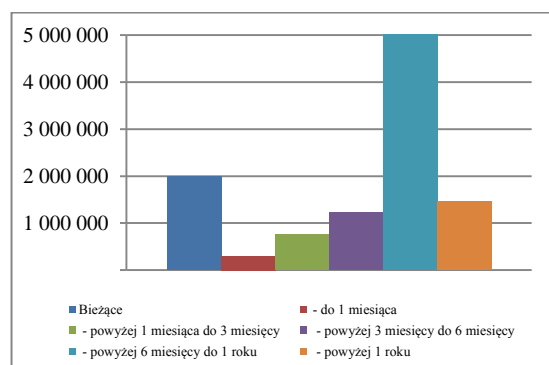

W strukturze zobowiązań z tytułu depozytów - uwzględniając terminy pierwotne - dominują zobowiązania z terminem od 6 miesięcy do 1 roku, które stanowią 47,2% zobowiązań z tytułu oszczędności członków kas. Jak wspomniano, depozyty te stanowią źródło finansowania kredytów powyżej jednego roku.

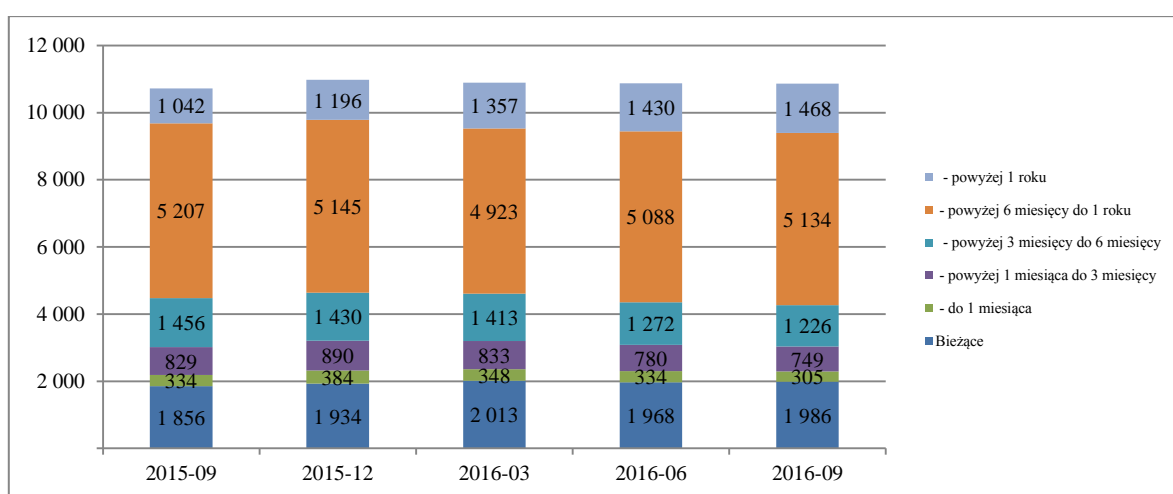
Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość depozytów	Udział
Bieżące	1 985 986	18,3%
Z terminem:		
- do 1 miesiąca	304 601	2,8%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	749 178	6,9%
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 225 733	11,3%
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	5 134 378	47,2%
- powyżej 1 roku	1 467 749	13,5%
Razem	10 867 625	100,0%

Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

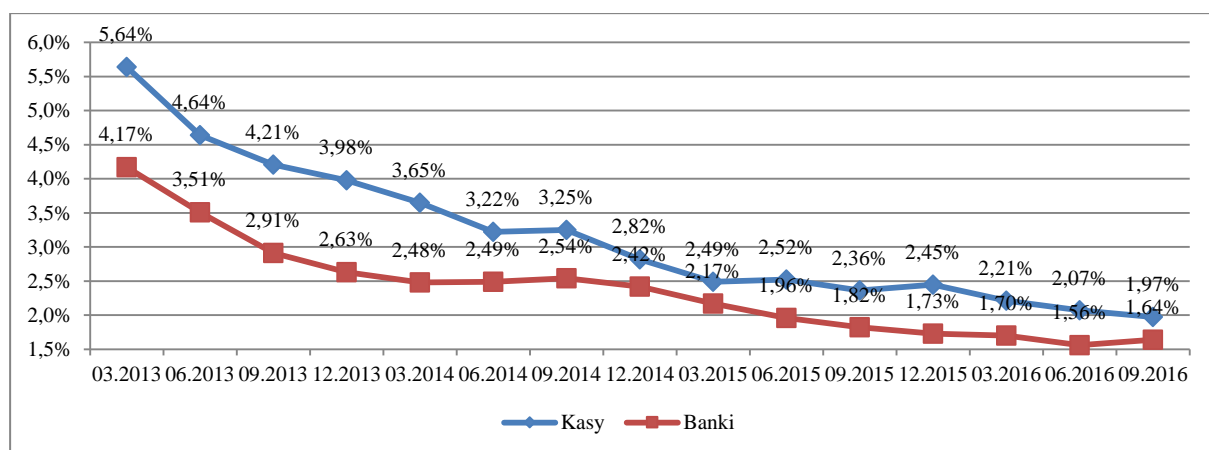

Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł. – kasy działające na koniec września 2016 r.

W III kwartale 2016 r. obniżone zostało średnie oprocentowanie depozytów w kasach. Mimo to nadal jego wartość była wyższa niż średnie oprocentowanie depozytów zgromadzonych w bankach. Na koniec III kwartału 2016 r. średnie oprocentowanie rachunków depozytowych w kasach wynosiło 1,97% wobec 1,64% w bankach i było prawie o 0,5 p.p. niższe niż na koniec 2015 r.

Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach

Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa

Sytuację sektora skok w zakresie adekwatności kapitałowej nadal uznać należy za trudną, na koniec III kwartału 2016 r. wartość funduszy własnych kas prowadzących działalność w stosunku do końca 2015 r. obniżyła się o 206,7 mln zł, pomimo otrzymanego przez kasy dokapitalizowania w formie objęcia i opłacania udziałów nadobowiązkowych. Jest to związane głównie z ponoszonymi przez kasy stratami oraz aktualizacją wartości posiadanych pakietów akcji i udziałów.

Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec września 2016 r.)

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)					Zmiana do 12.2015	
	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	tys. zł	%
suma bilansowa	11 700 620	11 753 641	11 649 367	11 515 614	11 379 678	-373 963	-3,18%
fundusze własne wg ustawy o skok	677 709	566 216	582 670	473 625	359 473	-206 744	-36,51%
Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	539 908	516 917	514 654	511 272	506 806	-10 110	-1,96%
Nadwyżka/niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego	137 801	49 299	68 016	-37 647	-147 334	-196 633	-398,85%
fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	125 709	76 878	99 443	32 353	-65 393	-142 272	-185,06%
niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-386 599	-415 572	-391 049	-456 855	-550 957	-135 385	32,58%

Istotne znaczenie dla oceny wielkości funduszy własnych stanowi ich struktura. Fundusze własne, które wedle kas mogą być przeznaczone na pokrycie strat (fundusz zasobowy oraz udziałowy z wyłączeniem zaangażowania Kasy Krajowej) stanowią jedynie 34% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas. Pozostałą część funduszy własnych stanowią środki, które - zgodnie z przepisami prawa (fundusz z aktualizacji wyceny) i uzgodnieniami kas z Kasą Krajową (fundusz udziałowy kas objęty przez Kasę Krajową) - nie mogą służyć pokrywaniu strat. Warto zwrócić uwagę, że największą część funduszy własnych stanowią środki funduszu z aktualizacji wyceny związane z dokonaną przez kasy wyceną posiadanych akcji i udziałów.

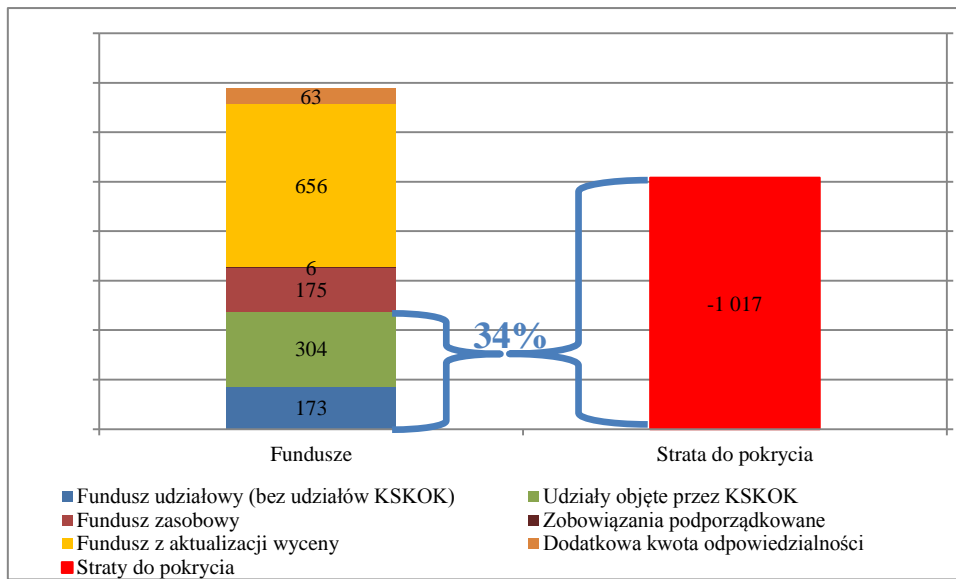
W większości kas w statutach został wprowadzony zapis zobowiązujący członków kas do pokrywania strat do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów. W przypadku gdyby kasy te zdecydowały się na pokrycie strat z funduszu udziałowego a także wszyscy członkowie (w tym Kasa Krajowa) dokonaliby odpowiednich dopłat wynikających ze statutu to fundusze własne kas wzrosłyby o 347 mln zł.

Tabela 31 Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec września 2016 r. (dane w tys. zł)

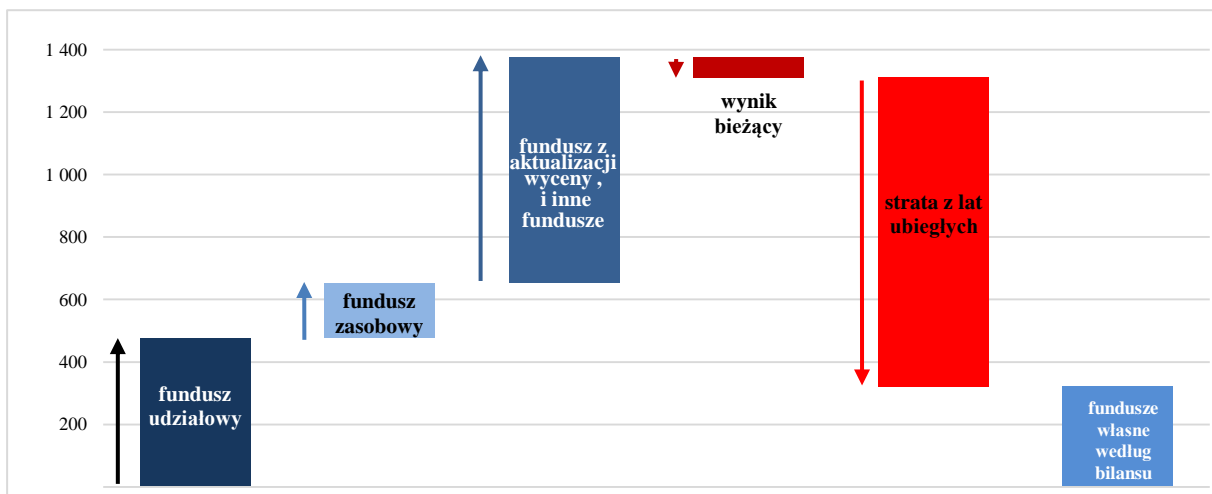
Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	Zmiana w ciągu 9 miesięcy wartość	Zmiana w ciągu 9 miesięcy %
Fundusz udziałowy (bez udziałów z KSKOK)	170 411	179 498	181 216	182 476	173 361	-6 137	-3,4%
Fundusz udziałowy (udziały objęte przez KK)	118 715	299 440	300 486	304 539	303 775	4 335	1,4%
Fundusz zasobowy	537 276	172 764	173 523	175 266	174 757	1 993	1,2%

Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	Zmiana w ciągu 9 miesięcy wartość	Zmiana w ciągu 9 miesięcy %
Zobowiązania podporządkowane	5 335	6 869	6 729	6 553	5 959	-910	-13,2%
Fundusz z aktualizacji wyceny	686 003	758 776	779 533	666 768	655 583	-103 193	-13,6%
Dodatkowa kwota odpowiedzialności członków	42 171	59 883	61 434	62 592	63 023	3 140	5,2%
Zaangażowania kapitałowe	-15 078	-1	-1	-1	-1		0,0%
Straty do pokrycia	-1 065 144	-911 014	-920 250	-924 569	-1 016 986	-105 972	11,6%
Suma funduszu własnych	479 689	566 216	582 670	473 625	359 473	-206 744	-36,5%

Wykres 32 Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec września 2016 r. (dane w mln zł)

Wykres 33 Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec września 2016 r. (dane w mln zł)

Należy ponownie zaznaczyć, że dane prezentowane przez niektóre kasy w sprawozdawczości nie uwzględniają w pełni ustaleń nadzoru inspekcyjnego i analitycznego. W świetle tych ustaleń wyniki niektórych kas powinny zostać istotnie skorygowane. Uwzględnienie tych korekt wpłynie również na poziom funduszy własnych kas. W okresie od stycznia 2013 r. do daty sporządzenia niniejszego raportu przeprowadzono inspekcje w 48 kasach, posiadających

łącznie 99,9% aktywów sektora. Wartość wyników finansowych w tych kasach zgodnie z ustaleniami nadzorczymi powinna być skorygowana o 874 mln zł, w tym kwota korekt 424,8 mln zł nie została jeszcze uwzględniona w sprawozdawczości kas na koniec września 2016 r. W przypadku 6 kas Komisja Nadzoru Finansowego w 2014 r. zleciła dodatkowe badania zatwierdzonych sprawozdań finansowych za rok 2013. Łączna kwota korekt wskazanych przez biegłych rewidentów do sprawozdań finansowych za 2013 r. w pięciu kasach (jedna kasa odmówiła realizacji badania) wynosiła 995 mln zł.

Według metodologii obliczania wymogu kapitałowego ustalonej rozporządzeniem Ministra Finansów, wymóg kapitałowy dla kas prowadzących działalność zgodnie ze sprawozdawczością na koniec września 2016 r. wyniósł 506 mln zł, a niedobór kapitału dla 5% współczynnika wypłacalności wynosił 147 mln zł. Uwzględniając dodatkowo wyniki nadzoru inspekcyjnego i analitycznego, niedobór funduszy własnych wzrósł do kwoty 551 mln zł.

Wykazywany w sprawozdawczości współczynnik wypłacalności na koniec września 2016 r. dla kas prowadzących działalność ukształtował się na poziomie 3,55%. Grupa 31 kas wykazała współczynnik wypłacalności na poziomie powyżej 5%, 10 kas - poniżej wymogu ustawowego, a w przypadku 4 kas poziom tego współczynnika był ujemny.

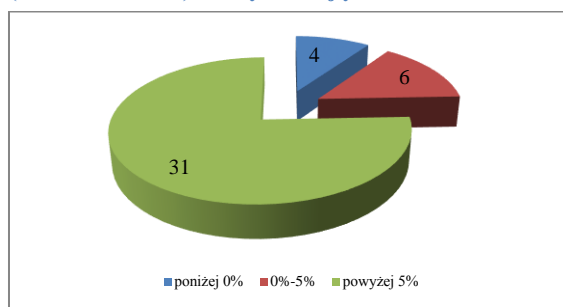
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec września 2016 r.

Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
współczynnik wypłacalności	6,28%	5,48%	5,66%	4,63%	3,55%
współczynnik wypłacalności (po korektach inspekcyjnych oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	1,23%	0,78%	1,01%	0,33%	-0,67%

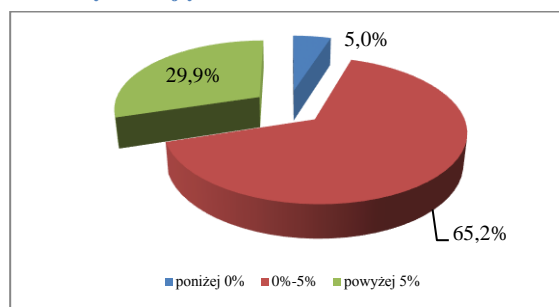
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach

Poziom współczynnika wypłacalności	Liczba kas					Udział w aktywach sektora kas				
	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
poniżej 0%	8	4	4	3	4	6%	2%	2%	2%	5%
0%-5%	8	6	9	9	6	8%	5%	65%	78%	65%
powyżej 5%	29	35	32	30	31	86%	93%	33%	20%	30%

Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

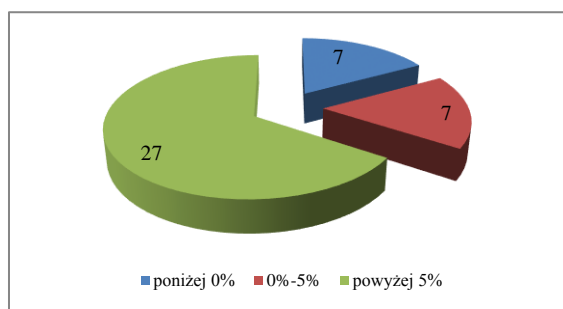

Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2016 r.) – kasy działające

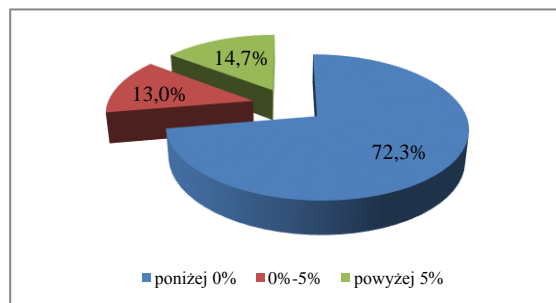

Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności

(wrzesień 2016 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające

Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2016 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające

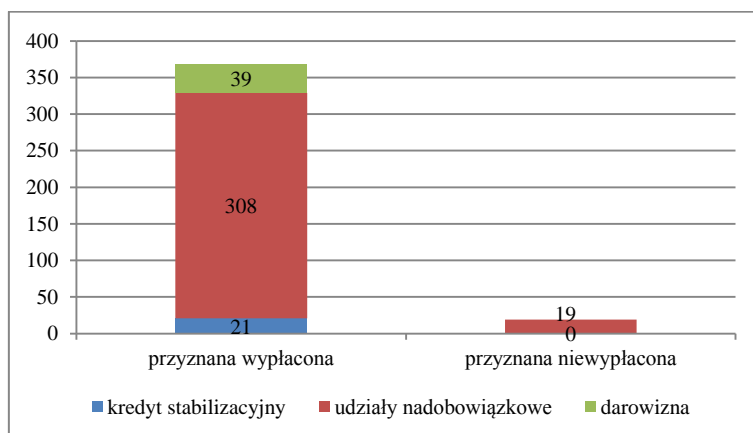
Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej

Na koniec września 2016 r. łączne środki przeznaczone przez Kasę Krajową na wsparcie kas wynosiły 513 mln zł, przy czym środki pomocowe (w łącznej kwocie 376,4 mln zł) otrzymało 26 z 41 działających kas w tym:

- 18 kas otrzymało pomoc w formie kredytu stabilizacyjnego na łączną kwotę 20,8 mln zł – wypłacono wszystkie;
- 23 kasy otrzymały pomoc w formie objętych udziałów nadobowiązkowych na łączną kwotę 327,3 mln zł (wypłacono pomoc 23 kasom na kwotę 308,3 mln zł, która bezpośrednio zasilila fundusze własne tych kas, a pozostała kwota oczekuje na wypłatę środków po spełnieniu dodatkowych warunków przez kasy);
- w latach ubiegłych 10 kas obecnie działających otrzymało darowizny z funduszu stabilizacyjnego na łączną kwotę 28,2 mln zł, które to środki także zasilily fundusze własne kas.

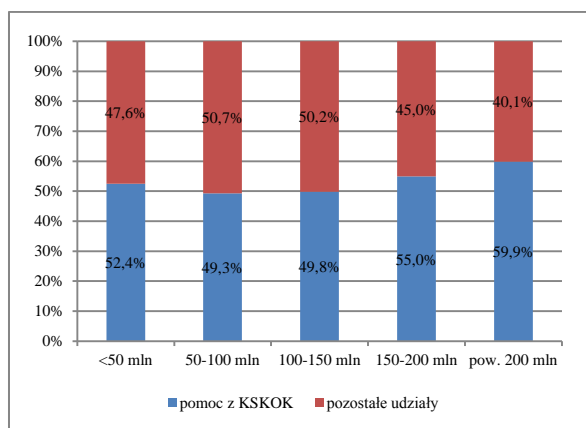
Pozostałą kwotę środków pomocowych - 137 mln zł otrzymały kasy, które zakończyły działalność (zostały przejęte przez banki lub też zawieszona została ich działalność, a właściwe sądy ogłosiły upadłość tych kas).

Wykres 38 Wielkość udzielonej pomocy ze względu na jej rodzaj

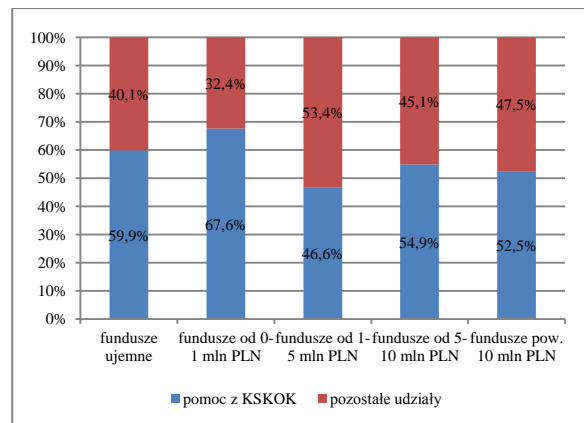

Wykres 39 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas

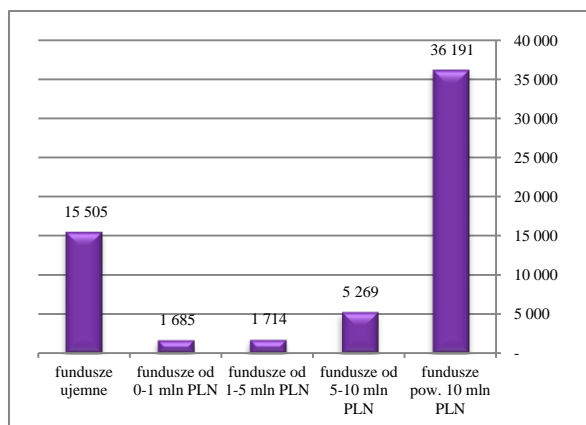
działających na koniec września 2016 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas które otrzymały pomoc)

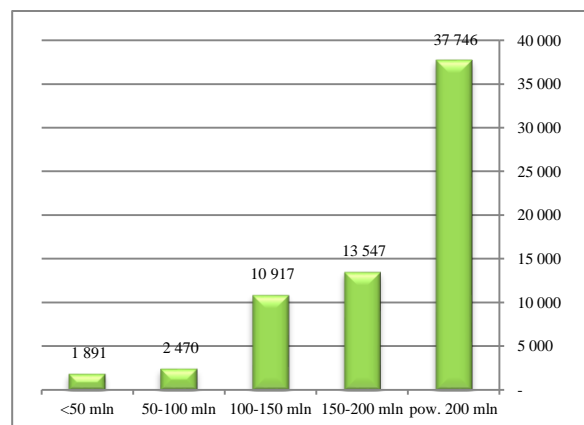
Wykres 40 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec września 2016 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas które otrzymały pomoc)

Wykres 41 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł.) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wykres 42 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł.) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Na koniec września 2016 r. 11 kas, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej w łącznej wysokości 199 mln zł wykazywało zyski z działalności. Sytuacja pozostałych 15 kas, które otrzymały pomoc w wysokości 177 mln zł nie uległa zmianie, nadal wykazywały straty.

Tabela 34 Kasy działające na koniec września 2016 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
kasy wykazujące zysk bieżący	11	199 427	315 280	29 116
kas wykazujące stratę bieżącą	15	177 003	6 324	-96 259

Wśród kas które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej, 4 kasy wykazują straty na koniec września 2016 r. Jednocześnie ich łączna strata wynosi ok. 0,46 mln zł.

Tabela 35 Kasy działające na koniec września 2016 roku, które nie otrzymały pomoc z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
kasy wykazujące zysk bieżący	11	0	32 541	2 350
kas wykazujące stratę bieżącą	4	0	5 327	-461

Rozdział 9 Wyniki sektora skok

Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
1	Przychody z całokształtu działalności	1 668 280	2 378 054	357 012	748 524	1 128 598
	Przychody z działalności podstawowej	858 173	1 169 704	270 312	552 133	833 256
	z tytułu odsetek	524 850	993 314	161 904	468 467	714 965
	z tytułu prowizji i opłat	326 551	168 114	106 884	80 055	112 876
	Inne	6 771	8 275	1 524	3 610	5 415
	Pozostałe przychody operacyjne	640 932	927 926	66 075	152 791	224 993
	zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 485	1 520	48	79	121
	dotacje	35	58	12	23	33
	przychody z tytułu aktualizacji aktywów trwałych	542 096	796 358	38 483	95 628	139 615
	inne przychody operacyjne	97 316	129 990	27 532	57 061	85 225
	Przychody finansowe	169 175	280 425	20 625	43 599	70 349
	odsetki	34 697	51 690	12 052	23 394	34 238
	aktualizacja wartości inwestycji	88 555	127 138	2 654	4 555	7 139
	zysk ze zbycia inwestycji	26 262	67 231	3 926	6 443	13 046
	Inne	652	15 236	1 994	2 601	5 760
2	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	1 722 898	2 347 449	361 599	740 157	1 181 850
	Koszty działalności operacyjnej	765 064	1 039 368	223 468	462 116	734 154
	z tytułu odsetek	194 078	260 870	62 469	121 122	177 253
	z tytułu opłat i prowizji	2 341	2 669	592	1 226	1 848
	amortyzacja	7 869	10 470	2 597	5 218	49 431
	zużycie materiałów i energii	9 678	13 309	2 950	5 739	8 064
	usługi obce	332 487	457 197	93 276	196 314	298 809
	podatki i opłaty	2 541	3 339	868	1 684	2 494
	wynagrodzenia	107 968	144 181	34 368	70 687	106 470
	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	22 071	29 410	7 125	14 662	21 571
	pozostałe koszty rodzajowe	85 948	117 806	19 200	45 414	68 132
	Inne	83	118	22	50	82
	Pozostałe koszty operacyjne	417 095	525 359	116 799	224 528	383 478
	strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 522	1 585	45	116	242
	odpisy z tytułu aktualizacji wartości kredytów, pożyczek i innych	321 668	397 637	94 111	175 202	304 465
	inne koszty operacyjne	93 906	126 137	22 642	49 210	78 771
	Koszty finansowe	540 738	782 721	21 332	53 513	64 218
	odsetki	4 194	5 147	604	803	1 226
	strata ze zbycia inwestycji	24 162	38 005			535
	aktualizacja wartości inwestycji	108 794	146 098	760	4 361	4 881
	Inne	403 588	593 472	19 968	48 349	57 577
3	Wynik z działalności podstawowej, w tym	93 108	130 335	46 845	90 017	99 102
	Wynik z tytułu odsetek	330 773	732 444	99 435	347 345	537 712
	Wynik z tytułu opłat i prowizji	324 210	165 446	106 292	78 829	111 027
4	Wynik z działalności operacyjnej, w tym	316 945	532 902	-3 880	18 280	-59 383
	Różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek	220 429	398 721	-55 629	-79 574	-164 850
5	Wynik z działalności gospodarczej	-54 618	30 605	-4 586	8 366	-53 252
6	Wynik finansowy brutto	-54 614	30 611	-4 586	8 365	-53 252
7	Podatek dochodowy	-16 810	55 792	1 191	2 053	11 941
8	Wynik finansowy netto	-37 734	-24 736	-5 792	6 296	-65 254

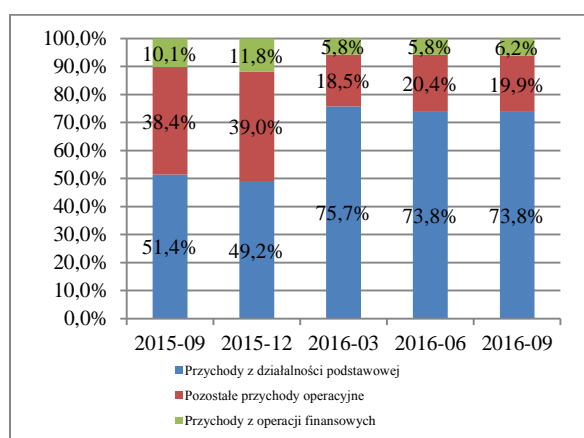
Przychody

Przychody kas prowadzących działalność wynikały głównie z działalności podstawowej, niemniej istotną wartość miały pozostałe przychody operacyjne, w tym z przeprowadzonych jednorazowych transakcji dotyczących sprzedaży wierzytelności oraz aktualizacji wartości portfela kredytowego (spłaty przeterminowanych kredytów i pożyczek). Przychody z działalności podstawowej obniżyły się w III kwartale 2016 r. o ponad 24,9 mln zł, tj. o 3% w stosunku do września 2015 roku, co związane było głównie ze spadkiem przychodów prowizyjnych. W omawianym okresie wystąpiły także pojedyncze transakcje o charakterze jednorazowym niezwiązane z działalnością podstawową kas, a polegające na sprzedaży przeterminowanych portfeli kredytów i pożyczek. W wyniku tych transakcji przychody kas były wyższe o ok. 83 mln zł. Skala przeprowadzonych transakcji była jednak istotnie niższa niż w roku 2015. W konsekwencji udział przychodów z działalności podstawowej wzrósł z 51,4% we wrześniu 2015 r. do 73,8% na koniec września 2016 r., a udział przychodów z działalności operacyjnej zmniejszył się do 19,9%. W związku ze sprzedażą wierzytelności kasy rozwiązały wcześniej utworzone odpisy aktualizujące (ok. 83 mln zł). Pomimo to, w związku z pogarszającą się jakością portfela kredytowego, różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek wyniosła (-) 164,8 mln zł – w porównaniu do (+) 220,4 mln zł we wrześniu 2015 r.

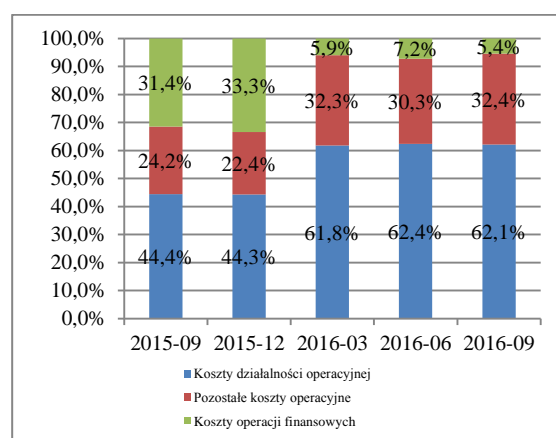
Koszty

We wrześniu 2016 r. zmianie uległa struktura kosztów, co było związane z opisanym wyżej zmniejszeniem skali jednorazowych transakcji, których wartość odnoszona jest na koszty finansowe. Udział kosztów operacji finansowych w kosztach obniżył się do 5,4%. Koszty działalności operacyjnej stanowiły 32,4% kosztów, a ich udział w strukturze kosztów w stosunku do września 2015 r. wzrósł o ok. 8,2 p.p. Związane to było z koniecznością aktualizacji wartości portfela kredytowego w wyniku pogorszenia jego jakości. W związku z mniejszą skalą transakcji jednorazowych w porównaniu do września 2015 r. wzrósł udział kosztów podstawowych z 44,4% do 62,1%.

Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec września 2016 r.

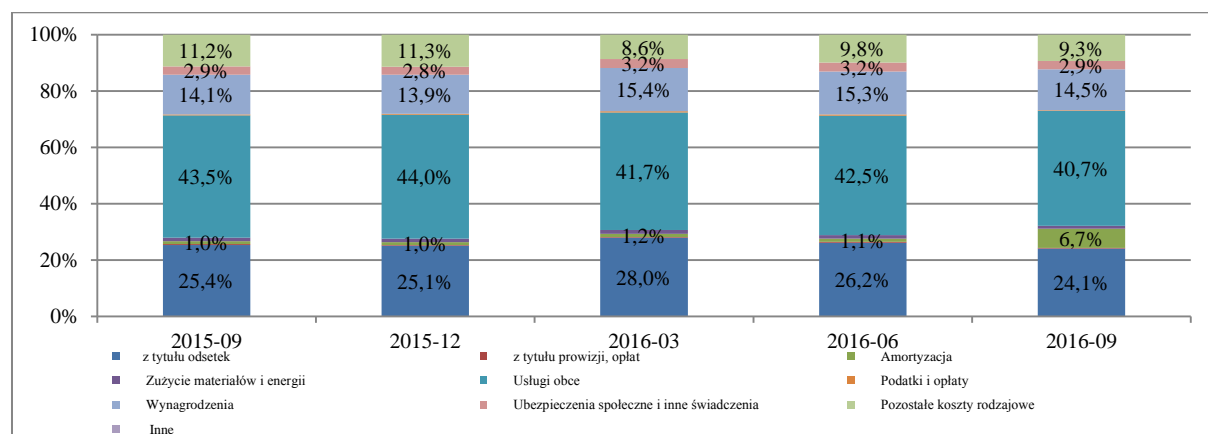
Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec września 2016 r.

Istotny wpływ na poziom kosztów z działalności podstawowej miały koszty usług obcych, których udział w III kwartale 2016 r. w strukturze wyniósł 40,7% i był niższy niż przed rokiem

o 2,8 p.p. W okresie trzech kwartałów 2016 r. wzrósł nieznacznie udział kosztów wynagrodzeń o 0,4 p.p. (z 14,1% we wrześniu 2015 r. do 14,5% na koniec III kwartału 2016 r.). Zmiany w strukturze kosztów wynagrodzeń i kosztów usług obcych bezpośrednio związane były z rezygnacją przez niektóre kasy z outsourcingu niektórych funkcji biznesowych. Istotnie wzrósł koszt amortyzacji, co związane było z dokonanymi korektami w jednej z kas w związku z ustaleniami biegłego rewidenta badającego sprawozdanie kas na dzień ustanowienia zarządy komisarycznego.

Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec września 2016 r.

Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec września 2016 r.

Wyszczególnienie	12.2014	03.2015	06.2015	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
marża odsetkowa ¹⁷	9,60%	7,34%	6,35%	5,86%	9,40%	5,51%	9,50%	9,69%
rozpiętość odsetkowa ¹⁸	10,63%	8,33%	7,28%	6,82%	10,38%	6,66%	10,58%	10,72%

Wynik finansowy

Kasy prowadzące działalność na koniec września 2016 r. wykazały w sprawozdawczości stratę w wysokości 65,2 mln zł, po III kwartałach 2015 r. natomiast wykazały stratę w wysokości 37,7 mln zł. Negatywny wpływ na wyniki kas miały: pogarszająca się jakość portfela kredytowo – pożyczkowego, spadek przychodów z działalności podstawowej oraz obciążenia podatkowe.

Na koniec września 2016 r. 22 kasy wykazało zysk netto z działalności (w porównaniu do wyników kas za wrzesień 2015 r. wzrost o 1 kasę). Wzrósł także udział aktywów kas wykazujących zysk w aktywach sektora i wyniósł ok 81,21% (wzrost do analogicznego okresu roku ubiegłego o 12,58 p.p.). Jednocześnie zysk netto tych kas wykazany na koniec września 2016 r. (31,4 mln zł) w stosunku do września 2015 roku zwiększył się o 19 mln zł, tj. o 154%. Udział aktywów kas wykazujących stratę na koniec września 2016 r. w aktywach sektora wynosił 18,79% (spadek o 12,58 p.p.). Strata netto tych kas wykazana na koniec września 2016

¹⁷ Marża odsetkowa obliczona jako: wynik z odsetek / średnie saldo kredytów brutto *100%

¹⁸ Rozpiętość odsetkowa obliczona jako: [(odsetki otrzymane/średnie saldo kredytów brutto) – (odsetki zapłacone /średnie saldo depozytów)]*100%.

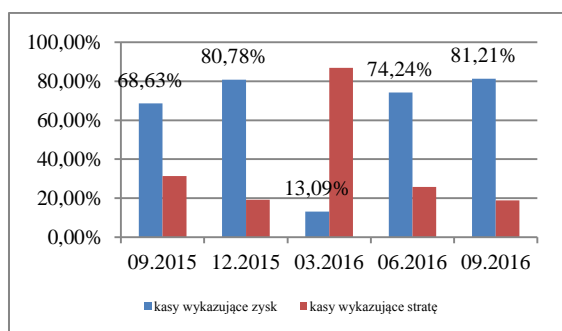

r. (96,7 mln zł) w stosunku do września 2015 r. uległa zmniejszeniu o 7,4 mln zł, tj. o 7,2%.

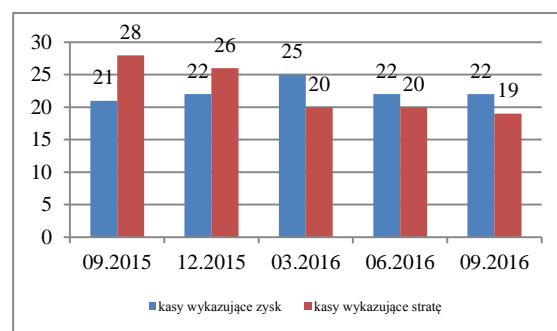
Tabela 38. Liczba skok prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego wg uzyskanego wyniku finansowego netto

Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
Liczba SKOK ogółem	49	48	45	42	41
- liczba kas wykazujących zysk bieżący	21	22	25	22	22
- udział w aktywach sektora	68,63%	80,78%	13,09%	74,24%	81,21%
- łączna wartość zysku netto (w tys. zł)	12 384	46 619	3 736	25 572	31 466
- liczba kas wykazujących stratę bieżącą	28	26	20	20	19
- udział w aktywach sektora	31,37%	19,22%	86,91%	25,76%	18,79%
- łączna wartość strat netto (w tys. zł)	-104 205	-155 851	- 11 298	-20 698	-96 720

Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok

Wykres 47. Liczba SKOK wg uzyskanego wyniku finansowego netto

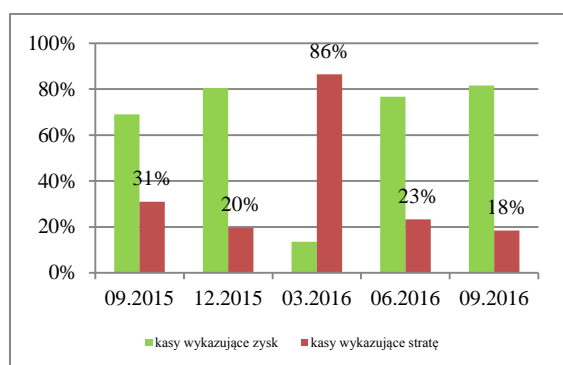

Z danych sprawozdawczych kas wynika, że w stosunku do września 2015 r. zmniejszył się udział kas wykazujących stratę netto w portfelu kredytowym sektora z 31% we wrześniu 2015 r. do 18% na koniec września 2016 r. W przypadku depozytów, udział kas wykazujących stratę zmniejszył się podobnie z 33% we wrześniu 2015 r. do 19% na koniec września 2016 r.

Tabela 39. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w tys. zł w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego

Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
Kredyty w sektorze skok	6 620 949	6 524 441	6 351 578	6 304 528	6 292 273
Kredyty kas wykazujących zysk netto	4 559 263	5 246 776	861 380	4 837 794	5 135 501
Kredyty kas wykazujących stratę netto	2 061 686	1 277 665	5 490 198	1 466 734	1 156 772
Udział kredytów kas wykazujących zysk netto w kredytach sektora skok (w %)	69%	80%	14%	77%	82%
Udział kredytów kas wykazujących stratę netto w kredytach sektora skok (w %)	31%	20%	86%	23%	18%
Depozyty w sektorze skok	11 621 868	11 873 273	11 211 807	10 965 170	10 867 625
Depozyty kas wykazujących zysk netto	7 779 473	9 324 507	1 441 488	8 109 769	8 760 254
Depozyty kas wykazujących stratę netto	3 842 395	2 548 767	9 770 319	2 855 400	2 107 371
Udział depozytów kas wykazujących zysk netto w depozytach sektora skok (w %)	67%	79%	13%	74%	81%
Udział depozytów kas wykazujących stratę netto w depozytach sektora skok (w %)	33%	21%	87%	26%	19%

Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok

Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok

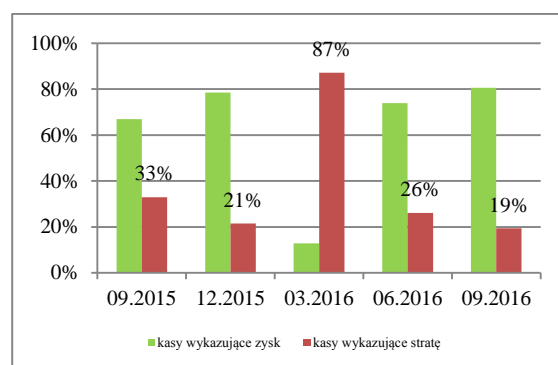

Tabela 40. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec września 2016 r.

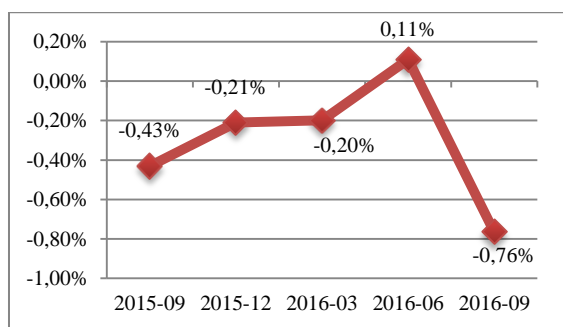
Lp.	Wyszczególnienie/Wskaźnik	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016
1	Wynik finansowy netto (w tys. zł)	-37 734	-24 736	-5 792	6 296	-65 254
2	Wynik finansowy netto/średnie aktywa (ROA)	-0,43%	-0,21%	-0,20%	0,11%	-0,76%
	Wynik finansowy netto/średnie fundusze podstawowe (ROE) ¹⁹	-7,42%	-4,37%	-3,98%	2,66%	-24,20%
	Koszty/dochody (C/I) ²⁰	124,42	123,27	83,98	86,53	88,72
3	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z działalności podstawowej (wynik ze sprzedaży)	821,69%	797,46%	477,04%	513,37%	740,80%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z tytułu odsetek	231,30%	141,90%	224,74%	133,04%	136,53%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik pozaodsetkowy	235,98%	628,22%	210,24%	586,23%	661,24%
4	Aktywa na zatrudnionego (w tys. zł)	3 647	3 648	3 700	3 728	3 729

W analizowanym okresie pogorszeniu uległy wskaźniki rentowności ROA i ROE co związane było ze wzrostem poziomu strat. Poprawie natomiast uległ wskaźnik C/I, którego wartość jest mniejsza od 100, co oznacza że koszty (bez kosztów odpisów aktualizujących) są mniejsze niż przychody kas.

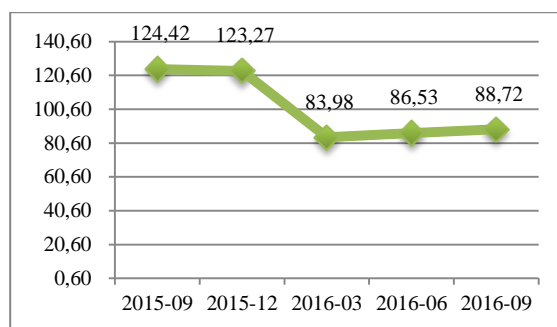
¹⁹ W przypadku gdy fundusze własne są ujemne, wskaźnik ROE nie jest obliczany.

²⁰ Bez kosztów i przychodów związanych z aktualizacją portfela kredytowego.

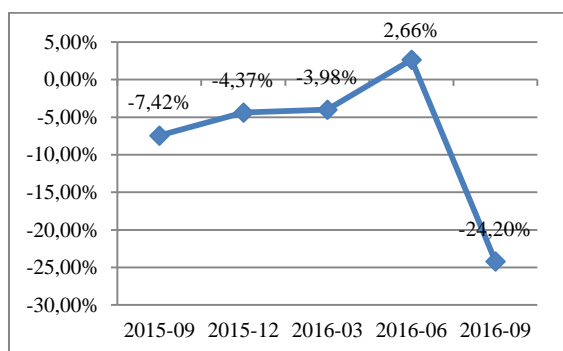
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK

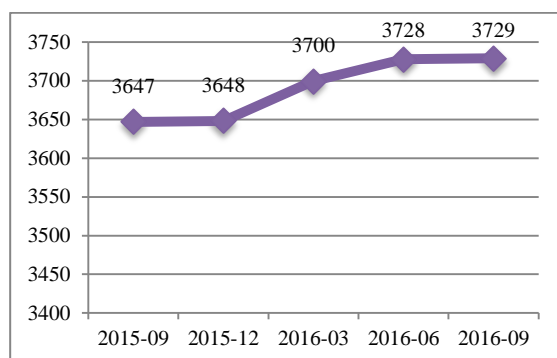
Wykres 51 Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK

Wykres 52. Poziom ROE w sektorze

Wykres 53 Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)

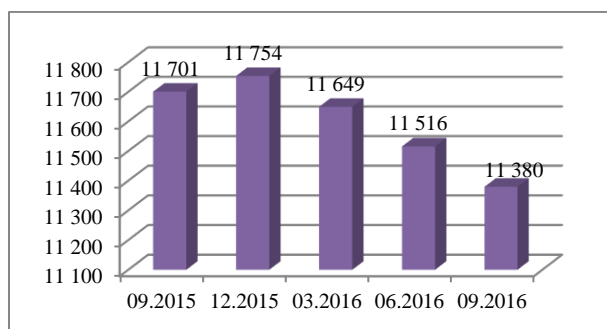

Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok

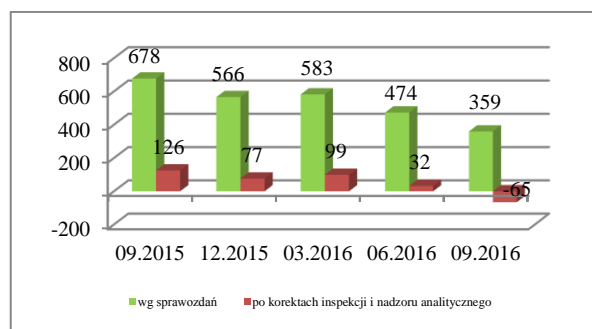
Tabela 41. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	09.2015	12.2015	03.2015	06.2015	09.2015
1	Suma bilansowa	11 700 620	11 753 641	11 649 367	11 515 614	11 379 678
2	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat					
	Wynik ze sprzedaży	93 108	130 335	46 845	90 017	99 102
	Wynik z działalności operacyjnej	316 945	532 902	-3 880	18 280	-59 383
	Wynik z działalności gospodarczej	-54 618	30 605	-4 586	8 366	-53 252
	Wynik finansowy netto	-37 734	-24 736	-5 792	6 296	-65 254
3	Wybrane pozycje bilansu					
	Aktywa trwale	7 132 682	7 315 175	7 483 638	7 426 637	6 984 501
	Aktywa obrotowe	4 567 939	4 438 466	4 165 729	4 088 976	4 395 177
	Wartość pożyczek udzielonych członkom przez SKOK ogółem	6 213 051	6 213 176	6 229 536	6 280 014	6 292 273
	Kapitał (fundusz) własny wg bilansu	633 079	514 610	530 896	433 667	322 203
	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	11 067 542	11 239 031	11 118 471	11 081 947	11 057 475
	Depozyty ogółem	10 723 850	10 979 119	10 887 512	10 871 263	10 867 625
4	Adekwatność kapitałowa SKOK					
	Fundusze własne według ustawy o skok	677 709	566 216	582 670	473 625	359 473
	Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	539 908	516 917	514 654	511 272	506 806
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	137 801	49 299	68 016	-37 647	-147 334
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	6,28%	5,48%	5,66%	4,63%	3,55%
	Fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	125 709	76 878	99 443	32 353	-65 393
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	-386 599	-415 572	-391 049	-456 855	-550 957
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	1,23%	0,78%	1,01%	0,33%	-0,67%

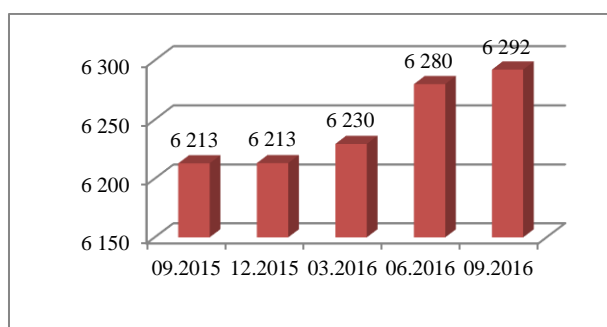
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

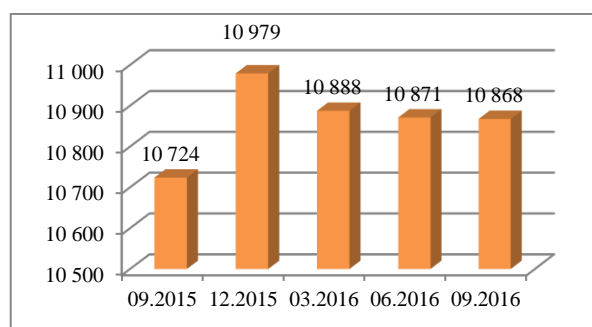
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

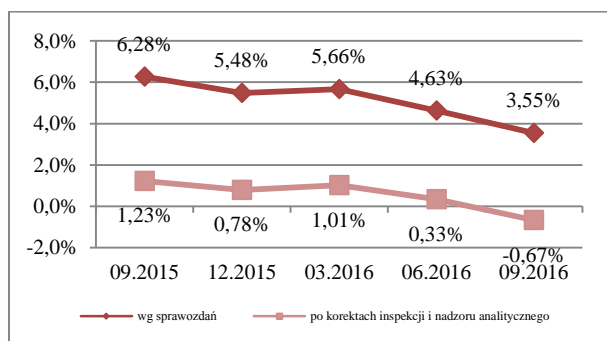
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł.) – kasy działające na koniec września 2016 r.

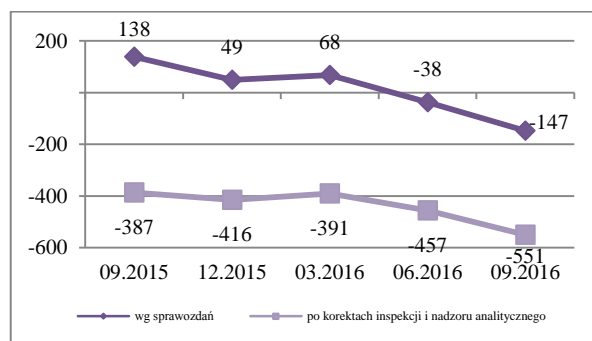
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

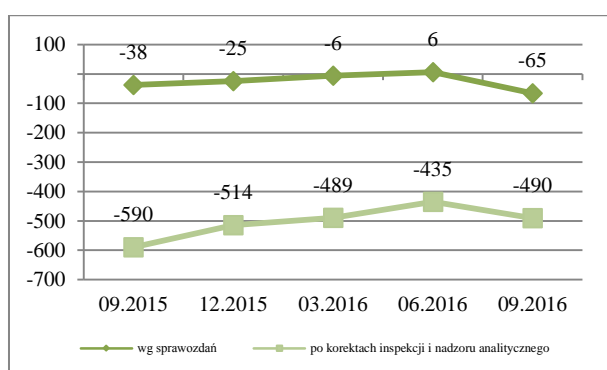
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

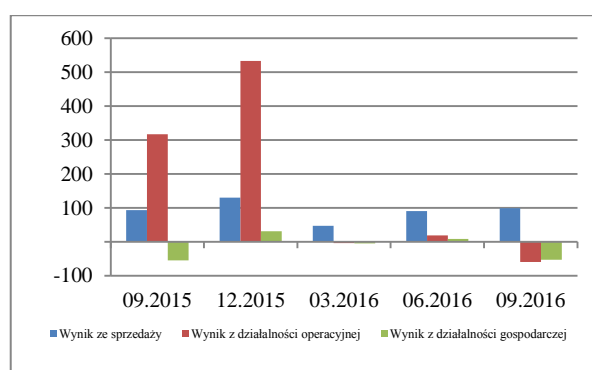
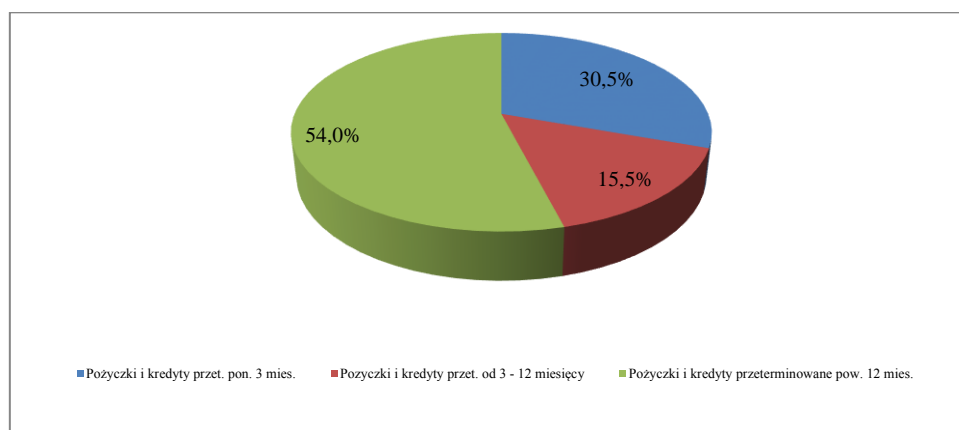

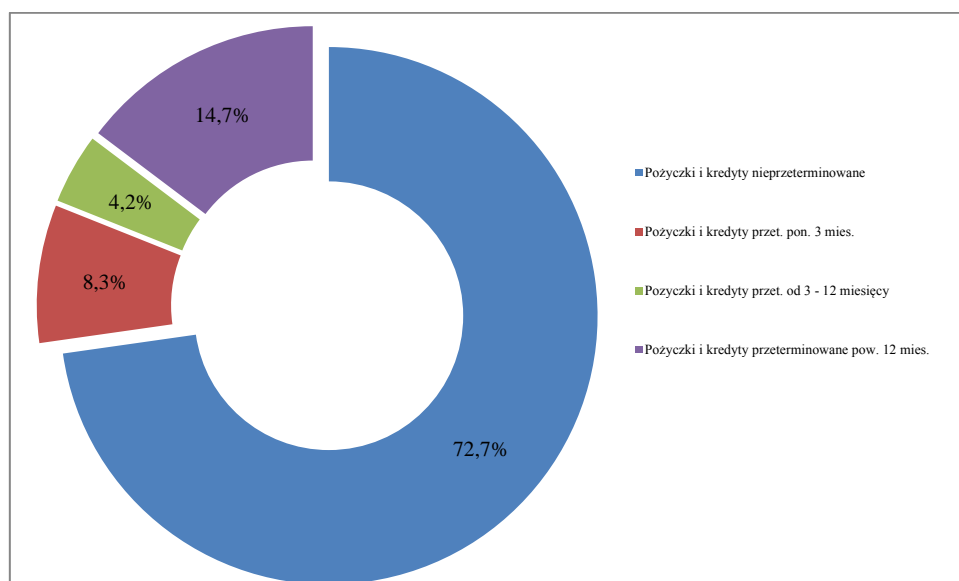
Tabela 42. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK wrzesień 2016 r. (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	09.2016 r.	
		Wartość	Udział w portfelu kredytów zagrożonych
1	Kredyty przeterminowane ogółem (wartość bilansowa brutto), w tym:	2 052 195	100,00%
a)	- kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	625 184	30,46%
b)	- kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	318 438	15,52%
c)	- kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	1 108 573	54,02%
2	Utworzony odpis aktualizacyjny	1 238 653	

Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – wrzesień 2016 r.

Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – wrzesień 2016 r.

Spis tabel

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające – 41 – na koniec września 2016 r.)	5
Tabela 2 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych)	6
Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec września 2016 r. (w tys. zł).....	7
Tabela 4 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł).....	7
Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.	8
Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.....	10
Tabela 7 Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.....	10
Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.....	11
Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.....	11
Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec września 2016 r.....	12
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych	12
Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	13
Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.....	14
Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	15
Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.....	15
Tabela 16 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające poszczególnych okresów sprawozdawczych	16
Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	17
Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	17
Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	17
Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec września 2016 roku.....	18
Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające	19
Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające.....	19
Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające.....	20

Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	21
Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	21
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec września 2016 r.	22
Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (wrzesień 2016 r.) dane w tys. zł – kasy działające.....	22
Tabela 28. Średnia wartość depozytu (wrzesień 2016) w zł – kasy działające.....	22
Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	24
Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec września 2016 r.)	25
Tabela 31 Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec września 2016 r. (dane w tys. zł).....	25
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec września 2016 r.....	27
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach	27
Tabela 34 Kasy działające na koniec września 2016 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej.....	29
Tabela 35 Kasy działające na koniec września 2016 roku, które nie otrzymały pomoc z Kasy Krajowej.....	29
Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.	30
Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec września 2016 r.	32
Tabela 38. Liczba skok prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego wg uzyskanego wyniku finansowego netto.....	33
Tabela 39. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w tys. zł w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego.....	33
Tabela 40. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec września 2016 r.....	34
Tabela 41. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.	36
Tabela 42. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK wrzesień 2016 r. (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.....	38

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium - wielkość aktywów (dane na koniec września 2016 r.)	6
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec września 2016 r.)	6
Wykres 3. Udziały poszczególnych grup członków kas w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec września 2016 r.).....	7
Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach SKOK z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec września 2016 r.).....	7
Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.	8
Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) - wrzesień 2016 r. - kasy działające na koniec września 2016 r.	9
Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (wrzesień 2016 r.) – kasy działające na koniec września 2016 r.	9
Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (wrzesień 2016 r.) – kasy działające na koniec września 2016 r.	11
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg ilości (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	13
Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.	13
Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	13
Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	13
Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	15
Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec września 2016 r. – kasy działające	16
Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	17
Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	17
Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem – wrzesień 2016 r. – kasy działające.....	19
Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec września 2016 r. – kasy działające.....	20
Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów w mln zł.....	20
Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem.....	20
Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	21
Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające.....	22
Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	22
Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	22

Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	23
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	23
Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg ilości rachunków w tys. (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	23
Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem ilości rachunków (wrzesień 2016 r.)	23
Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	24
Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł. – kasy działające na koniec września 2016 r.....	24
Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach.....	24
Wykres 32 Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec września 2016 r. (dane w mln zł).....	26
Wykres 33 Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec września 2016 r. (dane w mln zł)	26
Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2016 r.) – kasy działające	27
Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2016 r.) – kasy działające.....	27
Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2016 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające.....	27
Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2016 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające	28
Wykres 38 Wielkość udzielonej pomocy ze względu na jej rodzaj.....	28
Wykres 39 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec września 2016 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas które otrzymały pomoc)	28
Wykres 40 Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec września 2016 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas które otrzymały pomoc)	29
Wykres 41 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł.) – kasy działające na koniec września 2016 r.	29
Wykres 42 Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł.) – kasy działające na koniec września 2016 r.	29
Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec września 2016 r.....	31
Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec września 2016 r.....	31
Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec września 2016 r.	32
Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok	33

Wykres 47. Liczba SKOK wg uzyskanego wyniku finansowego netto	33
Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok	34
Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok	34
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK.....	35
Wykres 51 Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK	35
Wykres 52. Poziom ROE w sektorze	35
Wykres 53 Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł).....	35
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.	37
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.....	37
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł.) – kasy działające na koniec września 2016 r.	37
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.	37
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec września 2016 r.	37
Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.	37
Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec września 2016 r.....	37
Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – kasy działające koniec września 2016 r.....	37
Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – wrzesień 2016 r.	38
Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – wrzesień 2016 r.	38